

Beogradli Ujság

Dunaposta

Noviszád, 1938 augusztus 27. szö.

Urednik — Szerkeszti
ANDRÉE DEZSÓ

19. évfolyam 233. szám

Fordulat a csehszlovák kérdésben

A csehszlovák kormány új javaslatot dolgoz ki — További jelentős engedményekre van kilátás — Az angol kormány tagjai ismétellen tárgyalnak a csehszlovák kérdésről

(A. A.) — Londonban nagy gondot okoz a csehszlovákiai válság. Ashton Gwatkin, a Prágában levő lord Runciman egyik munkatársa, aki — mint megírtuk — Londonba repült, fontos közléseket tett az angol külügyminiszternek. Lord Halifax külügyminiszter Gwatkin fogadása után Sir John Simon pénzügyminiszterrel tárgyalt, majd hosszabb látogatást tett nála Cambon francia ügyvivő. Londonban úgy tudják, hogy a francia ügyvivő is a csehszlovák kérdésről tárgyalt a külügyminiszterrel.

Párisban nagy feltűnést keltett az a londoni hír — amit különben már megcáfoltak —, hogy Anglia megújítja majd nyilatkozatát, amit Franciaországgal kapcsolatosan

Londoni jelentés szerint Gwatkinnek az eddigi tárgyalásokról adott beszámolója után nem látnak sok lehetőséget arra, hogy a csehszlovák kormány megegyezhessen a szudétánemetekkel, bár mindkét oldalon megvan a jóakarát. Nagyon jól ismerik azokat a technikai nehézségeket, amelyek akkor lépnének fel, ha a kérdés gyakorlati megvalósítására kerülne sor, amiért a helyzet nyugtalanítóvá vált. A szudétánemeteknek a csehszlovákiai államférfiakkal folytatott tárgyalását nagy figyelemmel kísérik Londonban, mert ez a német közvélemény legpontosabb barométere.

NINCS SZÓ UJABB CSEHSZLOVÁK KATONAI INTÉZKEDÉSEKRŐL

A prágai félhivatalos távirati iroda jelentése szerint a miniszterek szűkebb politikai bizottsága tegnap két ízben is tartott ülést. Illetékes csehszlovák helyen kijelentik, hogy egy prágai lap híre, amely arról szólt, hogy a miniszterek újabb katonai intézkedésekről tárgyaltak, nem felel meg a valóságnak, mert a megbeszélés egyetlen célja az volt, hogyan találhatnak új alapot a szudétánemetekkel avló tárgyalásra. Ezek az új elvek számolnak a szudétánemetek követelésével is.

»Bizonyos nyugtalansággal várjuk Sir John Simon beszédét. Két eshetőség áll fenn: vagy próbaballont bocsájtott fel az angol kormány, hogy megtudja, milyen lesz az angol közvéleményben a visszahatás, vagy pedig jól értesült Henlein kibékítésének lehetetlenségéről és megérezte, hogy olyan komoly események vannak készülöben, amelyeket meg kell előzni. Várjunk holnapig.«

Egy dolog bizonyos: A Quai d'Orsay nem kérte eddig Nagybritanniát, hogy nagyon lekösse magát, anélkül, hogy e kötelezettsé-

tett, ha esetleg konfliktusba keveredne Csehszlovákiával szemben vállalt kötelezettsége révén. Bonnet francia külügyminiszter a hír megjelenése után azonnal telefonon kérte a londoni francia ügyvivőt, hogy keresse fel Halifax lord külügyminisztert. Cambon ügyvivő ezért tegnapelőtt még egyszer felkereste lord Halifaxot. Beavatott párisi körökben úgy tudják, hogy nem kerül sor semmiféle brit kezdeményezésre, az angol kormány azonban a napokban minisztertanácsot tart és ezen foglalkozik a középeurópai eseményekkel. Londonban ugyanis szükségesnek tartják, hogy a csehszlovák válságot minél előbb felszámolják.

MEG KELL ELŐZNI A KOMOLY ESEMÉNYEKET

Párisi politikai körökben nagy érdeklődést váltott ki az a hír, hogy Sir John Simon pénzügyminiszter lord Halifax külügyminiszterrel és Gwatkinnal hosszabb megbeszélést folytatott. Azt hiszik, hogy Sir John Simon szombaton elmondandó beszéde tette szükségessé az előzetes megbeszélést. Az angol pénzügyminiszter valószínűleg olyan nyilatkozatot tesz ma, amely nyíltan és félreérthetetlenül leszögezi majd Anglia álláspontját.

A »Petit Journal« a mai beszéddel kapcsolatosan a következőket írja:

gek alól ne mentesíthetné magát. A londoni kormány saját kezdeményezése alapján cselekszik. Ez egy okkal több, hogy hinni le-

hessen, miszerint Londonban is igen komolyan fogják fel a helyzetet és hogy feltétlenül hozzá kell látni a feszültség csökkentéséhez.

A londoni sajtó is foglalkozik Sir John Simon ma elmondandó beszédével. A Daily Mail azt hiszi, hogy a Csehszlovákiából teg-

nap érkezett hírek igazolják, hogy lord Runciman jelenléte lehetővé tette a bizakodó hangulat kialakulását. A Financial Times szerint a pénzügyminiszter mai beszéde kerülni fog minden olyan megállapítást, amely megnehezítené a helyzetet.

Csehszlovákia további engedményeket ajánl

A londoni Daily Mail Hodzsa csehszlovák miniszterelnök feltűnést keltő nyilatkozatát közli. Hodzsa miniszterelnök kijelentette, hogy teljesen új alapokra indulnak meg a nemzetiségekkel folytatott tárgyalások, mert a nemzetiségi kérdés megoldását már nem lehet tovább halasztani. Reméli, hogy néhány napon belül megállapíthatják a pontos kereteket, amelyekben belül a megegyezést létrehozni igyekezzenek.

A csehszlovák kormány — mondotta a miniszterelnök — elfogad minden józan megegyezési alapot, amit közvetítő, vagy bárki más ajánl. A csehszlovák kormány tudatában van annak, hogy a csehszlovák kérdés lényeges alkotó eleme az európai béke problémájának és éppen ezért Csehszlovákiától különös magatartást követel. Ezt a körülményt figyelemvéve a csehszlovák kormány hallgatott Anglia, Franciaország és más barátainak tanácsára.

A MAGYAR KISEBBSÉG KIVÁNSÁGAI

Az egyesült magyar párt képviselői esütörtök délután tanácskozást folytattak Runciman lorddal. A tanácskozás alapján a magyar párt elkészítette válaszát a prágai kormány nemzetiségi javaslatára. A válaszirat szövegét a párt pozsonyi törvényho-

zó ülése is jóváhagyta.

Válaszában az egyesült magyar párt megállapítja, hogy a Csehszlovákiaiában élő magyarság

változatlanul követeli a teljes nemzetközi önkormányzat megvalósítását.

A válasziratot a legközelebb át-nyújtják Hodzsa miniszterelnöknek.

Három új miniszter

Uj kereskedelmi, hadügyi és testnevelési miniszter

Beogradból jelenti az Avala: Öfelsége a király nevében augusztus 25-i kelettel ukázt adott ki a régensség, amelyben elfogadja dr. Vrbanić Milán kereskedelmi miniszter, Márics Ljubomir hadseregtagbarnok, had- és tengerészeti miniszter, valamint dr. Miletics Vjekoslav testnevelési miniszter lemondását és rendelkezési állományba helyezte őket.

Helyükbe had- és tengerészeti miniszterré Nedics Milutin hadseregtagbarnokot, a vezérkar főnökét, kereskedelmi miniszterré ing. Kabanin Nikola képviselőt, testnevelési miniszterré pedig dr. Bujics Mirkó szpliti polgármestert nevezte ki.

Reggeli levél

Quod licet...

A nyugat mindig büszke volt a demokráciájára és ez a büszkeség szóban és írásban lépten-nyomon kifejezésre is jut. Mindez önmagában csöppet sem kifogásolható, elvégre mindenkinek joga van azt csillogtatni, amije van s a demokrácia maga nemes értelmében valóban a legnagyobb kincs, amelyben egy népközösség részesülhet. A minde- nek felett álló emberi szabadság és a korlátlan mozgási lehetőség olyan áldás, mely méltán válthat ki irigységet azokból, akik azt részben vagy egészben nem birtokolhatják.

Ezzel a demokráciával való hivalkodás azonban mégis erősen santit, még pedig elsősorban abban, hogy a demokráciát, mint önmagából folyó egészet állítja elének, szem elől tévesztve azt a körülményt, hogy a demokrácia, vagy totális berendezkedés tulnyomórészen nem egyszerű emberi elgondolás, vagy véletlen érvényrejutása, hanem szoros következménye bizonyos — elsősorban anyagi — előfeltételeknek, melyeket szem elől tévesztetni lehetetlen.

Minden világnézetnek és minden államberendezkedési formának éppúgy megvan a maga megkívánt talaja, mint bármely gazdasági növénynek, s mint ahogy nem ringat aranykalászkokat a sivatárok, a demokrácia sem virágzik ott, ahol hiányzik számára a tápduc humus, mely békés fejlődését biztosítja. Ha amerikai furcsaságokról kapunk hírt, mindig az az érzésünk támad, hogy egy nagyon nagy és nagyon gazdag családdal állunk szemben, melynek tagjai egyenként és együttesen sok mindent megengedhetnek maguknak anélkül, hogy az a szilárd alap, melyet a mögöttük álló mérhetetlen anyagi erők képviselnek, megintogna. Az anyagi jólét nemcsak a gazdasági, de a politikai fejlődés alapja is, és itt is áll a »Quod licet Jovi, non licet bovis« igazsága. Sokszor bizonyos ironiával gondolunk rá, hogy milyen szilárd alapon kell állnia annak a Franciaországnak, mely minden nagyobb megrázkódtatás nélkül, szinte hónapokig megengedhet magának országos munkabeszüntetéseket és kormányválságokat. Hogy ezek a tényezők mennyire összefüggenek, mi sem bizonyítja jobban, mint a szabadságjogok jegyében uralomra jutott szovjet, mely a lerongyolódott Oroszországban a legvéresebb, diktatúránál kötött ki.

A nemzetiek 10.000 foglyot ejtettek az Ebro szakaszon

Spanyolországból érkező jelentések szerint az Ebro szakaszon elkeseredett harcok folynak továbbra is. A nemzetiek hadijelentése szerint — amit a köztársasági főparancsnokság is beismer — Franco csapatai több fontos állást foglaltak el. Az Ebro fronton a nemzetiek eddig tizezer foglyot ejtettek.

Az esztramadural fronton a vörösök ellentámadásba mentek át, de nagyobb eredményt nem értek el.

A nemzeti repülők tegnap Torrevievet bombázták. A bombázás következtében 25 személy meghalt, 70 pedig megsbesült.

A magyar kormányzói pár Potsdamban

Kitüntetés-éső Berlinben — a katonai díszszemlén

Berlinből jelentik: A magyar kormányzói pár — mint ismeretes — csütörtök este a berlini operaház díszelőadásán vett részt. Az operaház épületét, előcsarnokát és előadási termét pompás fel-díszítették. Magyarországból hozott virágok valóságos magyar rónát varázsoltak a szemlélő elé. Érdekes ujtása volt a díszítőtehnikának, hogy

a színháztermet is élővirág-gal díszítették fel.

Az előadás előtt a zenekar a magyar és a német himnuszot játszotta, az első felvonás után a

A tegnap reggeli newyorki lapok kimerítő tudósításokat közölnek a berlini csapatszemléről és azt írják, hogy az elsőrendű szenzáció volt. A Herald Tribune szerint a német katonai parádé kétségtelenül fényes példája volt a német hadsereg erejének. A többi amerikai lapok hasonlóan írják és különösen a nehéz tüzérséget emelik ki, amely az egyes államok katonai attaséira mély benyomást keltett.

A Newyork Times a német hadsereg erejének szentelt vezércikke végén többek között azt írja, hogy Horthy kormányzó németországi útja a két állam politikai és gazdasági összeköttetését még jobban megerősítette.

A tegnap reggeli londoni sajtó is bőségesen foglalkozik a berlini katonai díszszemlével. A Times szerint a felvonulás mély benyomást keltett. Németország négy évnél rövidebb idő alatt hatalmas hadsereget szervezett. Csapatok pompás tartása, valamint a pontosan végrehajtott díszfelvonulás, semmiben sem marad a volt császári hadseregé mögött. Hangsúlyozni kell azt is, hogy a katonák csak két évi kiképzésben részesültek. A Daily Telegraph azt írja, hogy a nagy kaliberű ágyuk nagy lelkesezést keltettek a nézők körében. (A. A.)

LÁTOGATÁS POTSDAMBAN

A magyar kormányzói pár tegnap délelőtt gépkocsin Potsdamba látogatott el. A látogatással kapcsolatban Horthy kormányzó koszorut helyezett el Nagy Frigyes sírjára. A koszorú felirata: »A katonai erények halhatatlan mintaképe — Horthy Miklós«. A kormányzói pár és kísérete ezután a királyi kastélyt és a többi nevezetességet szemlélte meg majd

a lakosság szakadatlan lelkes ünneplése közben visszatért a birodalom fővárosába.

Horthy kormányzó és feleségének tiszteletére délben Ribentropp külügyminiszter és felesége adott villás-

magyar adta a Berlinben, a második felvonás dinét szolgáló kormányzói pár tisztelet.

Az előadás meghívott közönsége többiben lelkesen ünnepelte a magyar kormányzói párt és Hitler kancellárt.

Horthy kormányzó látogatásával kapcsolatban egyébként a magyar kormányzó kíséretének valamennyi tagja és a berlini magyar követség tagjai magas német kitüntetésben részesültek.

reggelit Charlottenburgban. A villás reggelin Hitler vezér és kancellár is résztvett. A Charlottenburgba vezető 11 kilométeres szakaszon a birodalmi véderő csapatai álltak sorfalat.

A potsdami látogatás során kedves és megható jelenet játszódott le Potsdamban egy 80 esztendő anyóka járult a magyar kormányzó elé. Az idős hölgy, Gemsné asszony

nevelőnője volt a magyar kormányzónak 10—12 esztendő korában.

Horthy kormányzó meghatóan üdvözölte a könnyező idős hölgyet, aki egykori neveltjét annyi idő után mint kormányzót látta viszont.

Kanadai látogatásra készül az angol királyi pár

Jövő tavasszal hajóznak át Amerikába

Londonból jelentik: Az angol dominiumügyi miniszter Kanadába utazott, hogy a torontói kiállítás megnyitására az angol kormányt képviselje. Utazásának az egyik célja, hogy bizalmas megbeszélést folytasson az angol királyi pár kanadai látogatásáról.

A látogatást 1939 tavaszára tűzték ki.

Az utazás tervét valószínűleg az uralkodó hozza nyilvánosságra a legközelebbi trónbeszédében, amellyel a parlament őszi ülészárát megnyitja.

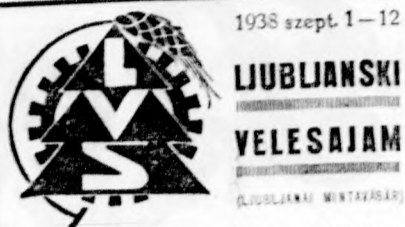
Az angol királyi pár az Egyesült Államokba is el látogat

és az angol király vagy Washingtonban, vagy pedig a newyorki világkiállításon találkozik Roosevelt elnökkel.

Megkezdődött a nemzetközi kisebbségi értekezlet

Nem szerződéseket kellenek, hanem a kisebbségi jogok elismerése

Stockholmból jelentik: Csütörtökön megkezdte értekezletét a nemzetközi kisebbségi értekezlet, amelyen mint jelentettük, Jugoszláviából dr. Deák Leó vesz részt. A nagygyűlés elnöke Vilfán József.

1938 szept. 1-12

LIUBLJANSKI VELESAJAM

(LIUBLJANI MINTAVÁSÁR)

Féltárú utazás a vasutakon és hajókon

Az indulási állomáson sárga igazolványt kell venni 2 dinárért.

Nemzetközi fényképezési- és filmkiállítás • Művészeti kiállítás • Házkiallítás • Minta-gyűjtemény • Kisipar, gyáripar, háztartás, repülőgépek • Fajkutyakiállítás szeptember 1 és 2-án • Harmonikások versenye szeptember 11-én • Csodás szórakozás, elsőrendű variáció

Díjak sorsolása. Ajándékok a vásár látogatóinak: motorkerékpár, rádió, varrógép, 30 kerékpár

Az értekezlet első ülésén felszólalt Szűllő Géza és hangoztatta, hogy a nemzetiségek fejlődési lehetőségei, gazdasági, művelődési és politikai téren egyaránt jésztőben csökkentek.

Báró Jósika János felszólalásában hangoztatta, hogy a nemzeti-ségi problémákat nem európai egyezményekkel és szerződésekkel, hanem a kisebbségek jogainak elismerésével és tiszteletben-tartásával lehet kielégítően megoldani.

A noviszádi felebbviteli bíróság elutasította dr. Ludajics Milos per-ujrafelvételi kérelmét

Megirtuk, hogy dr. Ludajics Milos szentai ügyvéd fegyházbüntetésre kitöltése elől ismeretlen helyre távozott. Jogi képviselője már régebben kérvényt nyújtott be a noviszádi felebbviteli bírósághoz, hogy dr. Ludajics perét tárgyalják újra. A felebbviteli bíróságon Pavlovics Vojiszáv tanácsa most tárgyalta a kérvényt és azt teljes egészében elutasította.

Dr. Ludajics Milos jogi képviselője most — hír szerint — kegyelmi kérvényt nyújt be az igazságügy-miniszterhez, hogy az elítélt ügyvéd büntetését kegyelmi uton engedjék el.

Végetért a karlovcei orosz egyházi nagygyűlés

A Szremszkikarlovcein összeült orosz görögkeleti egyházi nagytanács ülésesei végetérték. A tanács tíz napig ülésezett és a legtöbb napirendre tűzött fontos ügyben határozatot hozott. A legérdekesebb ügy II. Miklós, az utolsó orosz cár szentté avatásának kérdése volt. Ebben az ügyben a nagytanács nem döntött, tekintettel arra, hogy a szenttéavatási eljárás lefolytatására még nem gyűlt össze elég anyag.

A tanács foglalkozott az oroszországi helyzettel és megállapította, hogy

csak az orosz görögkeleti egyház mentheti meg a mai Oroszországot a vallástalankok uralmától.

Megtárgyalták a lengyelországi görögkeleti oroszok súlyos helyzetét is és annak a reménynek adtak kifejezést, hogy

a lengyelországi görögkeletiek hírczete hamarosan megjavul.

A tanácskozás befejezése után valamennyi orosz főpap Oplenáczra utazott vitéz Egyesítő Alekszandar király sírjához.

HALLÓ!

Moszkvai jelentés szerint ott meghalt Kuprin, a világszerte ismert orosz író.

A filadelfiai vizsgáló hatóságok eljárást indítottak a filadelfiai fegyverházban titokzatos körülmények között meghalt négy fegyver halála okának felderítésére. A vizsgálóbíró kijelentette, hogy az eddigi vizsgálati anyag alapján legalább 8 személy ellen ad ki letartóztatási parancsot. A vizsgálóbíró nem mondta, hogy kik lesznek a letartóztatottak, azt azonban kijelentette, hogy a négy fegyver cellájában sokszor 93 Fahrenheit fok volt a hőmérséklet.

Temesvár és Bukarest között az expresszvonat hálókocsijában utazó Gáspár Jánt, aki Vajda-Voevod kabinetfőnöke, megtámadta és súlyosan megsebesítette egy rabló. Gáspár megsebesülése és harcceptelen-nététele után a rabló teljesen kifosztotta Vajda-Voevod kabinetfőnökét, utána pedig kiugrott a robogó vonatból.

A csikágói gangszterek között több hete elkeseredett harc folyik. Tegnap a rendőrség egy gangster holttestét találta meg, arablót gépfegyverrel szitává lötték. A rendőrség keresi a tetteseket, de egészen hiába és ezért valószínű, hogy ennek a gangsternek a halálát is titok borítja, éppen úgy, mint az eddig agyonlőtt többi gangsterét is.

Algír főkörmányzója értesítette Daladier francia miniszterelnököt, hogy az algíri kikötők munkásai vasárnap is dolgozni fognak.

A német kormány régebben rendeletet adott ki, amelyben megtiltja bibliai eredetű és nem német keresztnevek használatát. Egy újabb rendelet az északi eredetű keresztneveket is betiltja. A rendelet szerint Björn, vagy Sven és hasonló skandináv származású neveket nem lehet adni többet német gyermekeknek. A rendelet ugyanakkor arra kötelezi a zsidókat, hogy zsidó nevet használjanak.

Lansbury angol munkáspárti képviselő Szófia után Bukarestbe is el látogatott. A román fővárosban II. Károly király is fogadta az angol politikust. Lansbury újságírók előtt kijelentette, hogy Nagybritannia fokozni akarja kereskedelmi összeköttetését a balkáni és közép-európai nemzetekkel.

A moszkvai repülőtérén titokzatos robbanás történt. A szovjet orosz légihaderők legmodernebb szerkezetű gépe, a »repülő cirkáló« felrobbant és lezuhant. A szerencsétlenség alkalmával a repülőgépet öt főnyi személyzete halálát lelta.

Portugália newyorki főkonzulja feleségével együtt autóbaleset áldozata lett a Massachusetts államban levő Berstenbleau városa mellett. A főkonzul, aki maga vezette az autót, akkor hajtott keresztül egy vasúti átjárón, amikor éppen odaért a vonat. A mozdony elkapta az autót, darabokra törte, a főkonzult és feleségét pedig valóságos feldarabolta.

A délamerikai Trinidad szigetére érkezett tizenkét volt fogoly, akiknek sikerült a francia ördögziget fegyverraktárából megszökni. A fegyvereket egyelőre tiltott bevándorlás címén itélték el. További sorsuk felett még nem döntöttek.

Figyelem!

A református Olvasókör augusztus 28-án este 9 órai kezdettel a nyári színpadán színre hozza

Tabáni orgonák

3 felv. operettet. Irta Nemes Gyula és Tory Mihály. zenéjét szerzelte Zách István
Jegyek elővételben kaphatók: Abraham János papirkereskedésében és a kör házfelügyelőjénél. Telefon 28-24

Helyárak: 30—, 25—, 20—, 15— és 10— dinár. Allóhely: 8— dinár

Siessen jegyről gondoskodni!

A magyar sajtó és a blédi egyezmény

Ciano fávirafa Kánya magyar külügyminiszterhez

Budapestről jelentik: Ciano gróf olasz külügyminiszter táviratot intézett Kánya magyar külügyminiszterhez és ebben örömet fejezi ki, hogy Blédben a magyar fegyverkezési egyenjogúság tekintetében sikerült megegyezést létrehozni.

A tegnapi reggeli budapesti lapok meglepéssel fogadják az olasz külügyminiszternek Kányához intézett táviratát.

A budapesti sajtó továbbra is foglalkozik a blédi kisanant konferencia után kiadott jelentéssel.

A Budapesti Hírlap megállapítja, hogy a magyar kormány sohasem feledkezett meg arról, hogy a kisananttal folytatott tárgyalásoknál első célja és feladata az utódállambeli kisebbségek megvédése és sorsuk lényeges megjavítása. A fegyverkezési kérdésben valóban sikerült teljes megegyezést létrehozni, sajnos azonban a kisebbségi kérdésben eddig nem lehetett eredményt elérni. A Pesti Napló szerint a létrejött ideiglenes megállapodás igazi értékét a jövő mutatja meg és azok a megindítandó tárgyalások, amelyek a magyar kisebbségek sorsáról lesz szó. Magyarország, amely a jó szomszédi viszony tekintetében mindig előzékeny, türelmes és lojális volt, reméli, hogy teljesítik a magyar politika vitális kívánságait. A Pesti Hírlap szerint a blédi határozat távolról sem oldja meg a dunavölgyi békes együttélés minden problémáját. Ha a blédi megállapodás után nem következik mélyreható változás az utódállamokbeli magyar kisebbségek helyzetében, akkor a hozott határozat egy olyan operanyitány, amely után elmarad maga az opera.

A lengyel lapok is sokat írnak a blédi konferenciáról. A Kurier Poranni azt írja a trianoni békeszerződés katonai kötelezettségeinek megszüntetése alkalmából, hogy Csehszlovákia csatlakozott a kisanant másik két államának a véleményéhez.

A lengyel lapok prágai jelentése szerint Jugoszlávia és Románia megegyeztek Magyarországgal a kisebbség tekintetében, de Csehszlovákia és Magyarország között még nyitva maradt ez a kérdés. A cseh és magyar álláspont között ellentét kiküszöbölésére dr. Sztójadinovics Milán jugoszláv miniszterelnök vállalkozott.

A szubotica-i törvényszék augusztus 29-én hirdeti ítéletet a gyilkossággal vádolt galambkupec ügyében

A vádlott ellentmondásokba keveredett a tárgyaláson

A szubotica-i törvényszéken Tászcis Alekszandar elnök ötös nagytanácsa pénteken délelőtt tartott főtárgyalást a szándékos emberölés büntetével vádolt Brajkó Géza huszonnégy éves földműves bűnügyében. Brajkó Géza április 30-án este az uccán megtámadta és két késszurással meggyilkolta Budanovics Sztipán 30 éves földmunkást.

A legények haragos viszonyban éltek, mert mindketten galambkupecek voltak és Budanovics azzal vádolta Brajkót, hogy megfogta és elutalajdonította egyik galambját, amelynek négy dinár volt a piaci értéke. A galambot a vádlott édesapja, Brajkó József ennyiért értékesítette a galambpiacon.

A főtárgyaláson a vádat Radulovics Száva vezetőállományvezető képviselte, a védelmet pedig Jankács Matej ügyvéd látta el. Brajkó azzal védekezett, hogy az uccán véletlenül találkozott Budanovicsal, aki Báics Péro háza előtt beszélgetett öt barátjával. Budanovicsék megtámadták és szidalmazni kezdték, mire egy kocsmába ment, ahol véletlenül összetalálkozott az édesapjával, majd kettesben egy másik kocsmába indultak. Nála kés volt, amit reggel vett magához, édesapjánál pedig bot. Báicsék háza előtt másodszor is találkozott Budanovicsékkal, akik

megtámadták és késsel megsebesítették a kezét, mire ő is bicskát rántott és önvédelemből kétszer megszurta Budanovicsot. Édesapját vasvillával ütötték le.

A bíróság ezután több tanút kihallgatott, akik közül Gabrics Antal 17 éves köműves tette a leglényegesebb vallomást. Gabrics elmondta, hogy szemtanúja volt a gyilkosságnak és látta, amint

Brajkó Géza késsel a kezében, édesapja pedig vastag bottal tért vissza a Báics-féle ház elé.

Báics Péro figyelmeztette Brajkókat, hogy távozzanak és ne provokáljanak verekedést.

— Menjetez haza békével, ne hozzatok szegényt a házamra — mondta Báics.

Brajkó Géza nem hallgatott a szóra, hanem megtámadta Budanovicsot, ugyanekkor édesapja Báicsra támadt, aki visszasietett a házába és vasvillával tért vissza, amivel két ütést mért az idős ember fejére.

A tárgyaláson a tanúk igazolták, hogy Brajkó a két találkozás között hazament és apjával együtt felfegyverkezve tért vissza.

A bíróság megszakította a főtárgyalást és az ítélet kihirdetését hétfő délelőtt kilenc órára tűzte ki.

Banyalukán felakasztottak két rablógyilkost

Az egyik rablógyilkos halála előtt drámát írt a pénzértékéről

Szovilj Gyorgye és Tomics Mihail rovtomtultu betörők a múlt év őszén rátörtek egy brezniki házra és a ház két lakóját állati kegyetlenséggel megölték, majd elvitték minden értéküket.

A banjalukai törvényszék mindkettőjüket halálra ítélte és az ítéletet a felsőbb bíróságok is megerősítették.

A két rablógyilkos védője kegyelmet kért, azonban a kérést elutasították.

A halálos ítéletet péntek hajnalban hajtották végre. A két rablógyilkos utolsó estéjén aránylag csendesesen viselkedett. Sokat ettek, majd pálinkát ittak, Szovilj Gyorgye elmondta, hogy

a fogházban drámát írt a pénzértékéről, azonban művét nem fejezhette be.

Különben mindketten megnyugodtak a halálos ítéletben s többször hangoztatták, hogy megérdemlik a kötelet.

Az ítéletet Hardt főhőhöz hajtották végre. A két bandita holttestét a zagrebi orvosi fakultásra szállították, ahol tudományos célokra használják fel.

Szubotica ismét kártérítést fizet egy elbocsátott tisztviselőnek

Crnyákovics Frányó fogyasztási adóellenőr 88.000 dinárt követel a várostól

Szubotica se vége se hossza azoknak a pereknek, amiket a jogosan vagy ok nélkül elbocsátott tisztviselők indítanak a város vezetősége ellen. A legtöbb ilyen perben a város a pervesztes, úgyhogy az utóbbi évek alatt milliókra rug annak az összegnek az értéke, amit a város terhére megítéltek a volt tisztviselőknél.

A napokban Crnyákovics Frányó városi fogyasztási ellenőr Szekulics Sztóján ügyvéd útján indított keresetet Szubotica város ellen és 88.000 dinár elmaradt járulékok megítélését, illetőleg az ebből az összegből a város által elismert

60.000 dinár bírói uton való behajtását kérte.

Crnyákovics Frányót, aki jelenleg is a város szolgálatában áll, 1932 augusztusában fegyelmi vétség miatt elbocsátották, de Crnyákovics hat évvel később új fegyelmi tárgyalást kért, amelyen rehabilitálták és elrendelték az állásába való visszahelyezését. Időközben 1935 elején Crnyákovicsot más minőségben ugyan, de visszavették a várososhoz és mint napidíjast alkalmazták. A második fegyelmi ítélet alapján Crnyákovics 88.000 dinárt követelt a várostól Szekulics Sztóján ügyvéd útján, de a város arra az álláspontra helyezkedett, hogy Crnyákovicsnak csak 60.000 dinár jár, mert elbocsátási idejére eső illetményeiből, amit olyan alapon állapítottak meg, mintha nyugdíjas lett volna, levonásba kerül a már folyósított napidíjainak az összege.

Szubotica város vezetősége a megítélt hatvanezer dinárt csak a jövő évi költségvetésben szándékozik előirányozni kifizetésre, mert az ideiben nem talált rá fedezetet. Szekulics Sztóján ügyvéd most a hatvanezer dinár bírói uton való behajtására keresetet nyújtott be a törvényszék Szubotica város ellen, ezzel egyidejűleg pedig a 28.000 dináros különbözet megítélésére a közigazgatási fórumoknál élt jogorvoslattal.

A törvényszék szeptember 7-re tűzte ki Crnyákovics ügyében a tárgyalást.

Százhusz református magyar gyülekezet működik az Egyesült Államokban

Beszélgetés Takaró Géza newyorki lelkipásztorral, a Columbia egyetem magyar tanárával az amerikai magyar reformátusok életéről

Debrecen, augusztus). — Ott voltam délelőtt a debreceni Nagytemplomban, ahol a református magyarok világgyűlését tartották s a református magyarok világ-szövetségét alakították meg. Zsúfolóság megtelt a magyar Sion főszékesegyháza s amikor megkezdődött az istentisztelet, mint egyetlen dübörgés állott fel a több ezer ember a padokból s viharoként zugott fel az ősi zsoltár: »Tebenned biztunk eleitől fogva, Uram, Téged tartottunk hajlékunknak« ...

Szállt, zugott az óriási templomban a magyar reformátusok ősi hálaadó éneke s bizony nem szólam, hogy sok szemből kicsordult a könny s szemben a szószékkel, magas, szálás, fehérhajú uriember szeméből patakzottak a könnyek. De nem is csoda, ha meggondolja az ember, hogy a világ minden tájáról összegyülekezett magyar reformátusok ajkáról csendült ez a kerekedő viharhoz hasonlatos ének, amely zengett és zúgott fel az erős Istenhez, aki mindeneket teremtett, megtart és igazgat s akinek akarata nélkül egyetlen hajszál sem hullhat le fejünkről ...

Ez az ősi kálvinista hit, ez az ősi, vérzivataros századokban felszárnyalt erő uralkodott ezekben az órákban a debreceni nagytemplomban s ennek jegyében alakították meg a református magyarok világsszövetségét, amely arra hivatott, hogy a világ tájain szétszórt reformátusok között a lelki egységet hirdesse.

A világgyűlés után, az Arany Bika szálloda nagy előcsarnokában találkoztam Takaró Géza newyorki református lelkipásztorral, az amerikai magyar református élet kimagasló vezéregyéniségével, aki háboru után az amerikai magyar reformátusok életét megszervezte s neki köszönhető, hogy ma nem kevesebb mint 120 amerikai magyar református gyülekezetben prédikálják magyarul Isten igéjét.

PÁL APOSTOL ÉS ODYSSEUS NYOMDOKAIN...

Férfias, komoly arc kemény vonásaiból szelid szemek néznek rám; az élet harcait bátran megívó férfi s a Krisztusban hívő ember, aki velem szemben ül s az életéről beszél. Elmondja, hogy a magyarok világkongresszusáról kissé megkészt, mivel a Földközi tengeren járt, Pál apostol s Odysseus nyomdokain utazott. S közben arra gondolok, milyen különös szimbólum is ez; Takaró Géza tényleg Pál apostol s Odysseus nyomdokain jár, nemcsak mostani Földközi tengeri útján járt ezeken a nyomdokokon, hanem abban az apostoli életben s munkában, amelyet Newyorkban folytat. Hallgassuk csak, mit mond:

— Több mint tizenhat esztendeje élek Amerikában, ahová a háboru után kerültem ki. A magyarországi református egyháznak ugyanis még a háboru előtt voltak egyházközségek Ameriká-

ban, amelyek azonban a világháboru után a pusztulás szélén állottak. A világháboru alatt ugyanis a magukra maradt amerikai református egyházközségek hazulról semmiféle segítséget nem kaphattak, teljesen eladósodtak és az anyagi romlás szélére jutottak. A világháboru után Baltazár Dezső püspök és gróf Bethlen István Boér Elek társaságában engem küldtek ki Amerikába, hogy az ottani magyar református egyház községek kérdését rendezzük. A helyzet ugyanis teljesen reménytelen volt, mert az ottani református egyház a tönkrement anyaországtól nem kaphatott támogatást. Mi akkor az amerikai református egyházzal kerestünk összeköttetést és az ugynevezett Tiffin-egyezményben sikerült is az ottani magyar református egyházközségek részére a működést biztosítani. Több mint ötvenezer dollárt kellett előteremteni, hogy az eladósodott egyházközségeken segítsünk és a Tiffin-egyezmény létrejöttével sikerült is ezt az összeget megkapni. Ez tizenhat évvel ezelőtt történt. Az egyezmény megkötése óta az addigi két magyar egyházmegyéből négy egyházmegye fejlődött s

másfél évtized alatt az egyházközségek száma megkétszereződött.

Nemrég volt egy egyetemes zsinatunk, amely szerint a négy egyházmegye magyar egyházkerületet kapott, külön autonómiával és így a jövőben nekünk is önálló zsinatunk lesz. Meg kell említenem, hogy néhány amerikai egyházközség nem fogadta el a magyarországi konvent háboru utáni javaslatát és ezek Amerikában az ottani református egyháztól függetlenül független magyar református egyházat alapítottak. A jelenlegi helyzet az, hogy Észak-amerikában 120 gyülekezet van, ebből 30 presbiteriánus, 15 a független református egyházhoz tartozik, a többi pedig az amerikai református egyház kebelébe.

MAGYAR OKTATÁS AMERIKÁBAN

Természetesen nehéz problémánk az, hogy a második és harmadik nemzedéket hogyan menthetjük meg a magyarság számára. Eddig ezen a téren azt cselekedtük, hogy az elemi iskolai oktatással párhuzamosan a nyári hónapokban tartottunk magyar előadásokat a gyermekek részére és szinte megható, hogy a magyar szülők és gyermekek milyen előszeretettel áldozzák fel a nyári szünidőt arra, hogy a gyermekek magyar iskolába is járhasanak.

Nehezebb kérdés már a közép és felső fokú iskolákkal való párhuzamos oktatás és ezt úgy pótoljuk, hogy ifjúsági csoportokat alakítunk és különböző színlelőadások keretében igyekszünk a magyar nyelvet és magyar dalt ápolni. A főiskolákon természete-

sen legkisebb a magyar oktatás lehetősége, én a newyorki Columbia egyetemen, amely Amerika leghatalmasabb egyeteme, adok elő magyar irodalmat, ismertetem a magyar dráma fejlődését, rajtam kívül pedig még Clevelandban Reményi József egyetemi tanár igyekszik a magyar irodalmat ismertetni a főiskolai hallgatósággal.

AZ AMERIKAI MAGYARSÁG ÉS A MAGYAR IRODALOM

Ezután arról beszélgetek Takaró Gézával, hogy az amerikai magyarság milyen mértékben érdeklődik a magyar irodalom iránt. Takaró Géza elmondja, hogy az amerikai magyarság meglehetősen kevés kontaktust tart a magyar irodalommal, ezt azonban szinte nem is lehet csodálni, hiszen az elvándorolt magyarok legnagyobb része idehaza sem igen olvasott irodalmi műveket. Amerikában pedig az általános amerikai szellem hatása alá kerülve, szinte csaknem kizárólag megelégszik az újságolvasással.

Ha pedig valakiben magasabb irodalmi ösztönök ébrednek, főleg a második nemzedékben, az inkább az angol irodalom iránt ér-

deklődik. Eddig egyedül Newyorkban épen Takaró Géza feleségének sikerült olyan irodalmi összejevetelt alapítani, amely megvetette a magyar irodalmi kérdések megismerése iránti törekvés alapját. Takaró Gézáné egy Pro Hungaria nevű egyesületet alapított, amelyben rendszeresen foglalkoznak a magyar irodalom kérdéseivel, ismertetik a modern magyar irodalmi műveket és pedig nemcsak a szűkebb haza, hanem

a kisebbségi magyarság irodalmi termelését is.

Különös, hogy ezt a mozgalmat is úgy kellett megindítani, hogy Takaró Gézáné először egy francia klubot alapított, amelyben a francia nyelvvel és irodalommal foglalkoztak, s midőn ez bevált, felmerült a kívánság, hogy ugyan ezt a munkát jó lenne magyar irodalmi vonatkozásban is folytatni. Most már azonban remény van arra, hogy az érdeklődés mindinkább növekedni fog és az amerikai magyarság mind szélesebb rétegeit lehet a tiszta magyar irodalmi kútfőkkel megismertetni.

Takaró Géza és amerikai lelkészársai ott künn a messze idegenben valóban apostoli munkát végeznek. Olyan munkát, amelynek végrehajtása sokszor a lehetlenséggel határos. És mégis az elmúlt közel két évtized megmutatta, hogy ennek a munkának eredményei vannak, eredmények, amelyekből az amerikai magyarság részére élet fakad.

Csuka Zoltán.

Jaj, mi lett a nóta vége...

Véresre vertek egy gazdálkodót az egyik veprováci vendéglőben

Hallatlanul embertelen brutális tartja izgalomban a kulai járás magyar lakosságát.

Veprovácson vasárnap egyházi bucsut ünnepeltek s rokonai látogatására a községbe érkezett este felé Juhász József 33 éves női kulai gazdálkodó is, aki vacsora után rokonaival együtt elment a veprováci Magyar Olvasókörebe, mely az egyik német vendéglőben van. A vendéglőben, amely zsúfolásig telve volt, már délután óta folyt a tánc és nótázás. Juhász nem vett részt a táncban, csak nótázva borozgatott társaságával. Az ivó egyik asztalánál szolgálót nem teljesítő két csendőr isült, akiknek száma éjfél felé ötre emelkedett s szorgalmasan üritgették a poharakat. Éjfél után a csendőrök kifogásolni kezdték a magyar nótákat s Juhász azt a megjegyzést kockáztatta, hogy hát már délután óta szól a magyar nóta s ő magyar létére hogyan énekeljen, ha nem magyarul. A csendőrök böszén nekiestek, nagy csüddölet támadt körülöttük, majd kiragadták a tömegeből Juhászt és magukkal hurcolták a csendőrlaktanyára.

Egész uton rugdosták a laktanyáig, majd vasrverték, egy külön szoba közepére állították és az ittas csendőrök versenyt kezdtek ütni fegyverrel, ököllel, míg véresen össze nem esett. A földre zuhant szerencsétlen emberre

azután addig tapostak, amíg csak életet sejtettek benne.

Hozzáértározói azonnal értesítették Juhász Kulán lakó apját, aki reggel kocsival vitte el a csendőrségről félholttá vert fiát. Azonnal dr. Prodánovics kulai ügyvédhez fordult, aki maga is jelen volt fiának a csendőrségről való elhozásánál. Dr. Prodánovics bünyjelként lefoglaltatott egy tiszta véressé vált csendőrzubbonyt is. Juhászt elvitték dr. Kósa György kulai községi orvoshoz, aki a teljesen összevert, bedagadt fejű embert dr. Tessényi Béla orvos novivrbázi szanatóriumába vitette, ahová látletet felvétele céljából elhívták dr. Miletics Bratiszláv novivrbázi községi orvoshelyettesét.

Juhász csak szerdán tért magához s ekkor lehetett csak vele beszélni.

Az ütésektől egyik szemére még ma sem lát. Az ütlegelek nyomai egész testén láthatók, karjait mozdítani sem tudja, combja, háta, arca és karjai teljesen véraláfutásosak. Rettentő fájdalmait a legnagyobb nyugalommal viseli.

A röntgenvizsgálat veseserülést is megállapított. Felépülése az orvosok véleménye szerint hetekig fog tartani.

A súlyosan és ártatlanul bántalmazott ember, aki egyébként is igen csendes és dolgos természetű, dr. Prodánovics ügyvéd útján feljelentést tett az őt bántalmazó csendőrök ellen.

Perelhetők-e a törvényszéki bírák?

Dr. Boskovics Dusán-Dude ügyvéd visszavonta a noviszádi semmitőszék hármastanácsának tagjai ellen indított 29.328 dináros pörét

A perköltségek megtérítésére dr. Boskovicsot mataszalták el

A noviszádi törvényszéken nem mindennapi pert tárgyalt Miketics Milán egyesbíró. A pert dr. Boskovics Dusán-Dude indította a noviszádi semmitőszék hármastanácsának tagjai: dr. Mrákovics, dr. Jeremics és dr. Márics semmitőszéki bírák ellen. Dr. Boskovics szándékos félremagyarázás révén történt 29.328 dináros megkároztatással vádolja a bírákat és

kártérítést követel.

Az ügy előzményei annyira összetartoznak ezzel a pörrel és olyan érdekesek, hogy nem érdektelen megemlíteni őket.

Dr. Boskovicsot megbizta egyik ügyfele, hogy vállalja el perét, amelyet ellenlábasa ellen indított két és fél lánca föld miatt. Dr. Boskovics és ügyfele megegyeztek abban, hogy ha megnyerik a pert, dr. Boskovics honoráriumként másfél lánca földet kap a megnyert földből. A jogtörvény ügyvédekre vonatkozó szakaszából világosan kitűnik, hogy az ügyvéd nem válthatja, vásárolhatja vagy honoráriumként el nem fogadhatja a perben levő ingatlant. A múltban ugyanis előfordult, hogy az ügyvéd a már biztosan megnyert perről kijelentette ügyfelének, hogy nehezen nyerik meg, ellenben hajlandónak mutatkozott, hogy az ingatlan körülbelül az ár egyharmadért megvásárolja. Az ily dolgokban járattan egyén természetesen örömmel kapott az alkalmon és csak néhány nap múlva jött rá a visszaélésre, amikor meghallotta, hogy a pert ugyszólván már akkor megnyerték, amikor az ügyvéd a per elvesztéséről beszélt. Az ilyen visszaélések megakadályozása érdekében hozták a törvényt és dr. Boskovics most ezzel a törvénnyel került összetűzőzésbe. Ügytelével kötött megállapodása révén.

A rábizott pört dr. Boskovics megnyerte, ügyfele azonban időközben értesült, hogy az ügyvédnek nincsen jogában követelni a földet, ezért

határozottan elutasította az ügyvéd kérésének teljesítését.

Dr. Boskovics most ügyfele ellen indított pert, amit azonban az elsőfoku bíróság előtt elveszített. Indokolásában kimondta a bíróság, hogy dr. Boskovics a fentemlített törvénybe ütköző cselekményt követett el és ezért nem kereshet orvoslást a törvény előtt. Dr. Boskovics azonban nem hagyta annyiban a dolgot, hanem felebbezett és így ügye a semmitőszék elé került. A semmitőszék hármastanácsa, tagjai a tegnapi vádlottak voltak, végérvényesen elutasította dr. Boskovics keresetét és indokolásában ugyancsak az elsőfoku bíróság indokait hangsúlyozta.

Dr. Boskovics erre pert indított a semmitőszék hármastanácsa ellen.

Keresetében előadta, hogy a bírák szándékosan félremagyarázták megállapodását és ezzel 29.328 dinárral megkároztatták. A tárgyalásra tegnap került volna sor Miketics Milán törvényszéki bíró előtt, aki azonban még a tárgyalás előtt figyelmeztette a felperest, hogy a bíráról hozott tör-

vény 25 szakasza világosan kimondja: A bírákat hivataluk teljesítése közben hozott sérelmes ítéletekért nem perelhetik, csupán az államkinestárt, amely azután eljárást indíthat a bírák ellen.

Dr. Boskovics ezután visszavonta a vádat, a bíróság azonban a perköltségek megtérítésére elítélte.

Érdekes még, hogy dr. Boskovics arra alapította vádját, hogy közte és ügyfele között nem volt szerződés és

a másfél lánca földet ügyfele kínálta fel

az ügyvédi tiszteletdíjon és perköltségeken kívül. Noha a vádat a bíróság elutasította, illetve dr. Boskovics visszavonta, a bizonyítási eljárást tovább folytatják a perirat kiegészítése végett.

Községi elnök és pénztáros a vádlottak padján

Gorneyi Kovily községi pénztárosát 17.608 dinár, a községi elnököt pedig 1051 dináros hivatali sikkasztással vádolják

Az ügyet a bizonyítási eljárás kiegészítése végett visszaadták a vizsgálóbírói hivatalnak

A noviszádi törvényszék büntető hármastanácsa tegnap délelőtt kezdte tárgyalni Grujin Koszta kovilyi községi pénztáros és Misics Száva községi elnök hivatali sikkasztásainak ügyét. A vádirat szerint Grujin, mint Kovily község pénztárosa, a helybeli vadásztársaság betétkönyve révén a kovilyi II. Szerb Földművesek Szövetkezetében 1935 őszén két ízben összesen 7550 dinárt vett fel,

az összeget azonban nem fizette be a községi pénztárba, hanem megtartotta magának.

Később a Dunabánság pénzügyigazgatóságától kapott a község 1400 dinárt, ezt a pénzt sem fizette be a pénztárba. November 8-án, 1935-ben a községi hagyatékknönyvbe 180 dinár érkezett, ezt az összeget, valamint a piaci illetekért kapott 4480 dinárból 1763 dinárt elsikkasztotta. Az ötödik vádpont Sztójšin Nikola, Dokics Gyoka, Shur Jánosné, Gahn Jakab, Glazer Jakab és neje, Ellisberger Jakob, Schwalm György, Gollmann Karlo, Bauer Katica, Mándics János, Haller János, Barbás Pál, Haug Margaréta, Wild Dániel, Preis Péter, Schmied Frigyes, Molnár László, Güss János, Mohr Henrich, Klemen Mária, Schmied Konrad, Herzl Sophie, Herzl Sebastian, Klein János, Klein Teréz, Viszko Mátyás, Wild János, Dreis Péter és Arasz János által befizetett kisebb-nagyobb összegeket vonták össze, amelyeket Grujin szintén nem fizetett be a községi pénztárba. Ezenkívül még egy 500 és egy 6469 dináros sikkasztással vádolja az ügyészség Grujin Kosztát.

A másodrendű vádlott, Misics Száva községi elnök bűnlajstroma sokkal rövidebb, 1935. május elejétől 1935. december elejéig mindössze

1051 dinárt sikkasztott 131, 220, 186, 130, 240 és 144 dináros részekben.

Dr. Antonijevis államügyész 44 tanu beidézését látta szükségesnek, a tanukat azonban a tegnapi tárgya-

lásra nem idézték be, mivel előrelátható volt, hogy a tárgyalás menete nem jut el a tanukihallgatásig. Mindkét vádlott teljes ártatlanságát hangoztatja. Grujin kijelenti, hogy bár a pénzt nem fizette be az utolsó parág a községi pénztárba, nem érzi magát bűnösnek, mivel

az összegekről könyvet vezetett, a község háza kis pénzügyi naplóját.

Ha hibát követett el, vagy visszaélést, csakis azzal követhette el, hogy ezeket az összegeket nem vezette be a pénztár főkönyvébe és így saját magának ártott a legtöbbet, mivel a pénz — állítása szerint — nem vészett el.

Misics községi elnök kijelentette, hogy az eltu'ajdonított összegeket hiánytalanul visszafizette a községnek és így őt nem lehet felelősségre vonni. Elmondta, hogy senkinek nem adott elismervényt a felvett összegekről és így a községet károsodás akkor sem érthette volna, ha történetesen nem fizette volna vissza az eltu'ajdonított pénzeket.

A bíróság ezután rövid tanácskozást tartott, majd elhatározta, hogy az ügy iratait visszautalja a vizsgálóbírói hivatalba a bizonyítási eljárás kiegészítése végett, s a tárgyalást bizonytalan időre elhalasztja.

Forrai Zoltán művészi kiállítása vasárnap délelőtt nyílik meg Noviszádon

Tegnapi híradásunkban Forrai kiállításának napját szombatra jeleztük. Amint értesülünk, a megnyitás napja nem szombaton, hanem

vasárnap lesz a Lloyd nagytermében délelőtt 11 órakor.

A kiállítás egyébként hétköznaponként is megtekinthető. Délelőtt 10 órától 1 óráig és délután 1/2 4 órától 7 óráig.

A kiállítás iránt rendkívül nagy érdeklődés nyilvánul meg.

Bomba robbant Jaffában

Hat halott, husz sebesült

Jaffából jelentik, hogy tegnap reggel a kereskedőnegyedben bombamerénylet történt, amelynek az eddigi adatok szerint hat halalos, husz súlyosan sebesült áldozata van. A bombát reggel hét órakor dobták el az üzleti negyed közepén.

A merénylet valósággal felforgatta a várost. Általános sztrájk tört ki és az arabok heves tüntetéseket rendeztek. Többek között megfámadták a zsidó-angol-palesztin bankot is. Egy másik bank épületét felgyújtották a tüntetők. Valamennyi bank és kereskedés bezárt, az uccákat katonaság szállta meg.

Mi lesz az adai polgárral?

Viharos közgyűlést tartott Ada képviselőtestülete

A polgáriskola befejezéséhez szükséges újabb 54.000 dinárt nem szavazta meg a közgyűlés

Az adai községi képviselőtestület keddi közgyűlésén igen viharos viták közepette több fontos tárgyat intéztek el. A tárgysorozat első és legfontosabb pontja volt, hogy a volt község házat polgáriskolává építették át, azonban az előirányzott 150.000 dinár nem volt elég az építkezések költségeire és újabb 54.000 dináros kölcsön felvétele vált szükségessé. Ekörül nagy vihar támadt, amely végül azzal fejeződött be, hogy

a közgyűlés megtagadta a kölcsön felvételét.

Ezután 2800 dinárt szavaztak meg Antonovics Nikola ügyvédnek a Janusko József ellen vezetett per honoráriumaként. Nemes Lajos hátralékos adóját elengedték, mivel előzőleg átadta a községi vendéglőt. Igen viharos jelenetek voltak az iskolapadok elkészítésének megszavazása körül is, sérelmeztek, hogy a község vezetősége a helybeli adófizető iparosok megkerülésével egy szubotical iparosnál akarta megrendelni a padokat 600 dináros darabonkénti árban. Abban egyeztek meg végül, hogy

a helybeli iparosoktól árajánlatot kérnek, az ajánlatok benyújtásának határidejét 3 napban állapították meg.

Tarnovszki Nikolát községi napidíjas minőségben továbbra is meghagyták. Tóth Mária és Tölgyesi József letelepedési engedélyét megadták, Jolics Jován képviselő lemondását elfogadták. Tassi Mihály és Hubert Dávid kérvényét elutasították. Elutasították a II. Agrár Egyesület kérvényét is, amelyben a községi pótdadó elengedését kérték. A községi rendőrök, kisbírók és szolgák kérésére 140—140 dinárt szavaztak meg lábbeli megváltás címén. A közgyűlés öt községi kant 4080 dinárért eladott. Beslin Vojin mérnöknek 270 dinár községi adót elengedtek. A Rudolf nagyherceg alapítványt, amely 2500 dinárt tesz ki, átutalták a központi alapba. A Dudovszki testvéreknek engedélyezték a kendergyárból szükséges áztatóvíz barából való kiszivattyuzását. Két inségben szenvedő szegény polgár kérésére havi 10—10 dináros segílyt szavaztak meg.

A képviselőtestületi tagok egy része kérte, hogy a jegyzőkönyvet magyarul is olvassák fel, a kérést a többség elutasította.

Jakovlyevics községi elnök ezután megköszönte a gyűlésen való részvételt Putnik Emil szentiai főbírónak, majd bezárta a közgyűlést.

Közeledik az iskolaév

Beiratkozás a noviszádi középiskolákba

A noviszádi középiskolákban a következő rendben tartják meg a beiratkozásokat.

A fiu polgári iskolában

A fiupolgári iskola első osztálya részére szeptember elsején, második osztálya részére szeptember másodikán, harmadik osztálya részére szeptember 3-án és negyedik osztálya részére szeptember 4-én tartják a beiratkozásokat. Szeptember 5-én írják be azokat, akik indokoltan elmaradtak a rendes beiratásról. A beiratás reggel 8 órától déli 1 óráig tart.

A szeptember 5-én végzendő utólagos beiratásra 30 dináros bélyeggel ellátott kérvényt kell beadni.

Az első osztályba iratkozóknak a negyedik elemi sikeres elvégzéséről szóló bizonyítványt, keresztlevelet és szülei adóbizonylatát kell bemutatni. A jelentkezési ívre (prijavára) 5 dináros bélyeget kell ragasztani.

Az első osztályban csak a 14 évesnél nem idősebbeket, a második osztályba a 15. a harmadikba a 16 és a negyedikbe a 17 évesnél nem idősebb fiukat veszik be.

A tanítónőképzőben

A tanítónőképzőben augusztus 31-én tartják a javítóvizsgákat. Az első osztályba csak negyven tanuló vesznek fel, elsősorban azokat, akik az előző iskolát kitűnő vagy nagyon jó eredménnyel végezték, amellyel zenei hallásuk és hangjuk jó. Azok részére, akiknek jelentkezését már elfogadták, szeptember elsején és másodikán tartják meg az orvosi vizsgálatot. Azok az elsőosztályos jelentkezők, akik polgári iskolát végeztek, szeptember 3-án és 4-én külön szóbeli és írásbeli vizsgát tesznek a szerb-horvát nyelvből és csak szóbelit a számtanból. A rendes beiratást szeptember 5-én, 6-án és 7-én végzik.

A kereskedelmi akadémiában

A kereskedelmi akadémia első osztályába szintén csak korlátozott számban veszik fel a tanulókat. A beiratkozásokat szeptember 1-én, 2-án és 3-án tartják.

A leánygimnáziumban

A leánygimnáziumban szeptember első öt napján tartják a beiratkozásokat. Szeptember elsején az ötödik, hatodik és hetedik osztályosokat írják be, 2-án a negyedik, 3-án a harmadik és 4-én a második és 5-én az első osztályosokat írják be.

★

Beiratkozás a noviszádi óvodákba

A noviszádi tanügyi hatóságok ezúton is figyelmeztetik a lakosságot, hogy akik gyermekeiket állami óvodákba akarják adni, legkésőbb augusztus 30-ig irassák be őket. Az Usztavszka utcában létesített új óvodába a »Mita Neskovic« elemi iskolában (Lyublyanszka ucca 13) írják be a gyermekeket.

Az elemi iskolákban szeptember elsején kezdődik a tanítás. A noviszádi elemi iskolaigazgatóságok ezúton is felhívják a szülőket, hogy az elemi iskolába beirt gyermekeiket szeptember elsején küldjék iskolába, mert akkor kezdődik a tanítás. Mivel az iskolák teltségétől kell tartani, előfordulhat az, hogy a gyermek nem kap helyet és más iskolába utalják, ezért már az első napon iskolába kell küldeni a gyermeket, hogy helyet biztosítsanak a részére.

Mérgező gázzal harcolnak a japánok

Amerika tiltakozik

Londonból jelentik: A kínai nagykövet felkereste Lord Halifax külügyminisztert és közölte vele, hogy a japánok augusztus 22-én Kiangsi tartományban, Hucsuang közelében mérgező gázokat használtak. A mérgező gázok két kínai zászlóaljtag megsemmisítették.

Kína népszövetségi delegátusa Genfben is átadott hasonló tartalmú jegyzéket.

AMERIKA TILTAKOZNI KÉSZÜL

Washingtonból jelentik: Amióta az amerikai külügyi hivatal jelentést kapott Sanghajból, hogy a japánok minden repülőgépet lelőnek, amelyet kínai terület felett repül, az amerikai külügyminiszter állandó összeköttetésben van a távolkeleti szakértőkkel. Valószínűnek tartják, hogy

az Egyesült Államok tiltakoznak majd a tokiói kormánytól.

a külügyminiszter azonban előzőleg megvárja az összes eddigi esetekről beérkezett jelentéseket, hogy ezek alapján szövegezhessen meg jelentését, amit a sanghaji amerikai megbízott átad a japán katonai hatóságoknak. Washingtonban azt hiszik, hogy Hull külügyminiszter rövidesen nyilatkozatot is tesz ebben az ügyben.

Tokiói jelentés szerint a japán külügyminiszter már nyilatkozott a Hongkong—Hankau vonalon repülő személyszállító repülőgép lelővéséről.

A nyilatkozat szerint augusztus 21-én egy kínai—amerikai társaság repülőgépe olyan terület felett repült, amelyet a japán katonai hatóságok hadizónának jelentettek ki. Különböző is nehéz különbséget tenni katonai és polgári repülőgép között. Japán ennek ellenére is hajlandó egy harmadik hatalom polgári repülőszolgálatát támogatni Kinában.

A szentai főbb uccákon csak emeletes házat lehet építeni

A városi képviselőtestület gazdasági és építészeti bizottságának ülése

Szentáról jelentik: Vujics Száva városelnök csütörtökön rendkívüli ülésre hívta egybe a városi képviselőtestület gazdasági és építészeti bizottságát. Az ülésen döntöttek a városhoz beadott közzéadási ajánlatokra vonatkozólag. A város részére utjavításokhoz szükséges kömennyiség szállítására 6 belföldi cég adott ajánlatot. Az ajánlatok közül

Frank Andrija kikindai cég ajánlatát fogadták el,

mely szerint a cég 164-ért szállít egy köbméter követ a szentai vasútállomásra.

A szerb temető és a vágóhid között elterülő levezető csatorna befödése egészségügyi okokból már régen szükséges. Mivel ez a csatorna a kaszárnya közelében van, a hadügyminisztérium is megígérte hozzájárulását a befödési költségekhez. A város erre a célra 70.000 dinárt irányzott elő a költségvetésben. A bizottság most megbízta a városelnököt, hogy lépjen érintkezésbe a katonai hatóságokkal a szükséges költségek kiutalása végett, hogy minél előbb

megkezdhesék a csatornabefödési munkákat.

Piszkunov Petár ügyvéd azt kérte az építészeti bizottságtól, hogy a Kralja Alekszandra utcában levő Hirschenhauser-féle telken földszintes házat építtethessen. A bizottságban hosszas vita fejlődött ki az engedély kiadása körül, mivel az építési szabályrendelet szerint

a város főbb uccáin csak emeletes házat szabad építeni.

Egyes bizottsági tagok azt javasolták, hogy adják ki az engedélyt az építésre, mivel a szabályrendelet még nem hagyta jóvá, míg mások ragaszkodtak ahhoz, hogy nem szabad földszintes házat építeni a főútcán, mivel az a jövőben újabb hasonló kérelmeket vonna maga után s akkor azokat sem lehetne elutasítani. A bizottság végül is elutasította a kérvényt.

Végül elhatározta a bizottság, hogy a Kolónia gyalogjáróját kikövezzék, de a költség felét az egyes uccák háztulajdonosai tartoznak viselni.

Gyilkolt a büzös lelkiismeret?

ÁLLÍTOLAG ÖNGYILKOSSÁGOT KÖVETETT EL A PETROVGRÁDI AMBROZY-GYILKOSSÁG FELMENTETT VADLOTTJA

Petrovgrádról jelentik: Petrovgrádon pénteken az a hír terjedt el, hogy Dobrics Gyurasinovic Nikola, az Ambrozy-gyilkossági per egyik vádlottja Dél-szerbiában öngyilkosságot követett el. Hír szerint Dobrics bucsulevelet hagyott hátra, amelyben

beismeri, hogy ő gyilkolta meg Ambrozy Géza szappangyárost és a lelkiismeretfurdalás elől menekül a halálba.

Mint ismeretes, Ambrozy György külön életű, dúsgazdag petrovgrádi szappangyárost 1936 január 5-én este üz-

letzárás után gyilkolták meg háza kapujában. A rendőrség hosszas nyomozás után letartóztatta Dobrics Gyurasinovic daruvári illetőségű csavargót, mert az a gyanu merült fel, hogy ő ölte meg a szappangyárost. A petrovgrádi törvényszék büntető ötös tanácsa ezért husz évi börtönbüntetésre ítélte. A semmitőszék azonban

megsemmisítette az ítéletet

és új tárgyalás megtartására utasította a törvényszéket, amely az újabb tárgyaláson bizonyítékok hiányában

felmentette Dobrics Gyurasinovic Nikolát a vád alól és elrendelte szabadlábrahelyezését.

A felmentett vádlott ezután még néhány napig Petrovgrádon tartózkodott, majd eltűnt. Most öngyilkosságáról érkezett hír, de a petrovgrádi büntető hatóságok erről még nem kaptak hivatalos jelentést, úgyhogy fenntartással kell fogadni.

HIREK

MAGYAR SZÜLŐK! MAGYAR ISKOLABA IRASSÁTKOZZ GYERMEKEITEKET!

Nagy csapatszemle lesz Noviszádon Őfelsége a király születésnapján

(A. A.) — Őfelsége II. Petár király szeptember 6-i születésnapjának megünneplése alkalmából délelőtt 11 órakor a noviszádi helyőrség csapatai diszfelvonulást rendeznek a Kraljica Marija bulváron.

Kérik a lakosságot, hogy jelenlétével emelje ezt az ünnepséget. (A hadsergeparancsnokság irodája.)

— Időjárás. Jugoszlávia egész területén kiderült, csak az északi részeken van még kevés felhőzet. A hőmérséklet is emelkedett. A legalacsonyabb hőmérséklet Bitolyban 5 fok, a legmagasabb Nisben 29 fok volt.

Időjóslás: Nagyrészt derült idő várható, az északi részeken kevés felhőzet. Helyenként reggeli köd is lesz. A hőmérséklet még emelkedik.

— A szávai bán felmentése. Dr. Ruzsics Viktor szávai bán, saját kérésére felmentették állása alól.

— Házasság. Bencz Boldizsár, az ismert vajdasági költő és író és Hege-düs Baba urleány a római katolikus egyház szertartásai szerint ma délelőtt házasságot kötnek Bácskogradistén. Minden külön értesítés helyett.

— Adókövetési javaslatok Noviszádon. A noviszádi városi adóhivatalban augusztus 31-ig újabb adókövetési javaslatokat tettek ki közszemlére. A most kitett adójavaslatokat szeptember 2-án tárgyalják a pénzügyigazgatóság épületének 20. számú szobájában. Tárgyalásra kerülnek az öntődék, trikolótok, takácsok, vegytisztítók, pálinkafőzők, cinkografusok, cukorkakészítők, bélyegzőkészítők, kocsis és autókarszéria készítő, gombkészítő, cigarettaszipka készítő, dugó készítő, gépszil-készítő, üvegciszolók és fűzőkészítő kereseti és forgalmi adókövetési javaslatok. Szeptember 3-án és 5-én pedig a kofák adókövetéseit tárgyalják. Az adókövető tárgyalások minden nap reggel 8 órakor kezdődnek.

— Városi közgyűlés Szomborban. Szombor városi képviselőtestülete tegnap reggel nyolc órakor közgyűlést tartott Sztokov Radivoj városelnök vezetése mellett. A közgyűlésen ismertették és elfogadták Szombor város és az alapítványok 1933. évi zárszámadását.

— Székrekedésnél és emésztési zavaroknál igyunk reggel éhgyomorral egy pohár természetes »Ferenc József« keserűvizet. Registr. od Minisztarstva zoc. pol. i Nar. Zdr. S. br. 85 od 154. 25 V.

— Halálozás. Pénteken reggel hosszas betegség után 83 éves korában elhunyt Szentán özv. Horovitz Bertalan-né, Fried Zseni. A köztisztviselő és közszeretben álló, jótékonyaságáról ismert matróna halála az egész városban általános részvételt keltett. Az elhunytban dr. Holló Dénes szentai és dr. Holló Oszkár horgosi ügyvédek édesanyjukat gyászolják. Temetése vasárnap délelőtt 9 órakor lesz.

— Gyilkosság egy bolha miatt. Párisból jelentik: A Porte Ste. Catherine előtt két 17 éves suhanc összeveszett azon, hogy melyik kapott a másiktól — bolhát. Egy bolhacsipésen úgy összekezdtek, hogy Norbert Duval késsel mellbeszurta társát, Armand Noguest. Utóbbi belehalt sebeibe, úgyhogy egy emberéletet követelt a bolha-vita.

— UJ KÉPEK A REGGELI ÚJSÁG FÉNYKÉPKIRAKATÁBAN. Hlinka szlovák népvész utolsó útja. — A német flotta 110 egysége vonult fel Kielben a Horthy Miklós tiszteletére rendezett fejedelmekkel ünnepségen. — A belga hadgyakorlatokon kitűnően beváltak a hegyi vadászok idomított kutyái. — Horthy Miklós, Magyarország kormányzója, Hitler vezér és kancellár társaságában elvonul a kieli pályaudvar előtt felsorakozott tengerész-díszszázad előtt. — Berlin egyik legszebb terét Horthy Miklós, Magyarország kormányzójának tiszteletére, ez a 4 méter magas címer díszíti. — Alpesi tájkép. Az állatokat a legelőről visszahajtják a falusi istállóba, mert közeledik az ősz... — Gustav Eder német ökölvívó, a váltósúly Európa-bajnoka, a napokban Berlinben Felix Wouters belga ökölvívóval mérkőzik. — Marseille-ben a kikötőmunkások sztrájkja miatt szenegáli néger katonákat fogtak be a munkára. — Angliában a hét bizonyos napján a közönség is megtekintheti a légi kikötőket, így csinálnak propagandát a légi flottának.

— Kifosztották a lakását, amíg vendégségben volt. Sztáribecseről jelentik: Horvátszki Bojana sztáribecsei asszony csütörtökön Szrbobrána utazott vendégségbe. Ezt az alkalmat a helyzettel ismerős egyének arra használták fel, hogy az éj leple alatt kirabolják a házat. A rablók különösen az aranytárgyak iránt viselkedtek előszeretettel, mivel a ruhaneműt majdnem teljesen érintetlenül hagyták, ellenben mindent felkutattak az ékszerkért és a különböző fiókokban elrejtett aranygyűrűket, aranyórákat, karpereceket, nyakláncokat az utolsó darabig elvitték. A kár több ezer dinár, a rendőrség Horvátszki fejletésére széleskörű nyomozást indított.

— Felmentették a 19 rendbeli sikasztással vádolt Jerkovic Dusan szubotikai rendőrségi tisztviselőt. A noviszádi semmitűszéken tegnap délelőtt foglalkoztak Jerkovic Dusan szubotikai városi rendőrségi tisztviselő ügyével. Jerkovicot 19 rendbeli hivatali visszaéléssel vádolták, az elsőfokú bíróság azonban elvetette a vádat azzal, hogy Jerkovicnak nem állt jogában a felvett pénzek kezelése és így őt nem terhelheti hivatali sikasztás vádja. Az államügyész megfeleltette, hogy Medakovic rendőrkapitány felhatalmazta Jerkovicot a pénzek bevételeivel és kezelésével. A tegnapi semmitűszéki tárgyaláson dr. Arsenijevis védő bebizonyította, hogy a városi szabályrendelet értelmében Medakovic rendőrkapitánynak nem állt jogában semmiféle felhatalmazást adni, ehhez csak a főkapitánynak volt joga. Dr. Arsenijevis beszéde után a bíróság végérvényesen felmentette a vád alól Jerkovic Dusan.

— Ballónselyem és gummikabátok részére olcsón kaphatók: Fischer J. és Fia cégnél Noviszádon.

□ A bogojevói takarékszövetkezet most tartotta harmincötödik közgyűlését. A közgyűlés a következő új vezetőséget választotta: Elnök Tiller József, alelnök Hajnal János, igazgatósági tagok: Tüz István, György László, Berkó Ferenc, Hajnal Lajos, Lengyel Pál, Lóboda István és Szücs Imre. Felügyelőbizottsági tagok: Papják Ferdinánd, ifj. Suhajda Pál és Klausz János.

A világ leggazdagabb — hidja

Arról már többször hallottunk, hogy különmilliomosok, vagy milliommások kedvelt kutyájukra, maeskájukra, kanárimadarukra vagy papagájukra hagyták vagyonuk jelentős részét. Arra is akadt eset, hogy Amerikában valaki egy gyönyörű — fára hagyományozta birtokát. De hid, melynek földje, folyószámlája és takarékbetéje van a bankban — nos, ez valóban páratlan furcsaság. A kérdéses hid a »Brig o'Balgownie«, a skóciai Aberdeen város területén, az országot vonalán fekszik s egyszerű egy éves ódon kölkötés. Már 1605-ben is annyira rozoga, ócska volt, hogy mindenki látta; hamarosan beomlik, ha sürgősen meg nem tatarozzák. De a városi tanács nem törődött vele. Az egyik környéki földbirtokos, sir Alexander Hay ekkor birtokai jövedelmének egy részét azzal a céllal utalta át a városnak, hozzák vele rendbe a hidat. Az összeg elégtelennek bizonyult erre a célra; mégis jó szolgálatot tett, mert az önkéntes adományozás felbresztette a hatósági urak lelkiismeretét és gyűjtéssel, adókievittel, hamarosan összehoztak annyi pénzt, amennyiből a hidat teljesen újjá lehetett építeni. Sir Hay pénze azonban érintetlen maradt; a hid számlájára könyvelték el s ide vezették azt a birtokrészt is, melynek jövedelmét a tulajdonos a hid karbantartására ajánlotta fel.

A megíjodott hidnak most már persze nem volt többé szüksége erre a magánadományra, de »birtoka« megmaradt akkor is, amikor Hay már rég elköltözött az elők sorából. A »nevére« irt készpénz pedig egyre jobban és jobban szaporodott. Ma van a »Brig o'Balgownie«-nek egy szép lovagi birtoka, továbbá 1000 font sterling — vagy 250.000 dinár — évi jövedelme. A vagyont a hid »gyámja«, Aberdeen város tanácsa kezeli. A legfelsőbb angol bíróságokat is megjárta már a kérdés, mit kezdjenek ezzel a nem éppen jelentéktelen jövedelemmel. A dőlés úgy szól, hogy az összeget elsősorban a hid karbantartására, azon felül pedig más hidak és környékbeli utak építésére és javítására kell fordítani. Azaz csak olyan munkálatokra használható fel az öreg hid »pénze«, melyekkel egyfelől tehermentesítik, másfelől javítják körülötte a közlekedési viszonyokat. Emeltek is közelében egy másik, korszerű hidat, a hozzá vezető utakat aszfaltozták, de mikor iskolát is akartak melléje építeni, a közvélemény tiltakozott. Ez már nem a hid, hanem a város érdekét szolgálja, arra pedig nem terjeszkedik ki a hagyományozó rendelkezése. Most tehát az a helyzet, hogy az angol közvélemény éberben örkődik, ne fordíthassák »törvénytelen« célokra egy öreg köhü vagyonát...

Gázolnak a kerékpárosok

Gradistén. Bácskogradistén alig mulik el nap, hogy a vadul száguldó kerékpárosok valamelyik uccsarkon vagy átjárónál ne okoznának balesetet. A széles országút helyett a gyalogjárón hajtanak, a kerékpáron sem csengő, sem lámpa. Vasárnaponként meg az állomás melletti sétateret használják versenytérnek s vadul száguldoznak a járókelők rémületére. Pedig a liget bejáratánál ott a figyelmeztető tábla: »A ligetben tilos kerékpározni.« Nemrég egy munkára, menő öreg földművest gázoltak el, szerdán pedig Botka József borbélyt lökték föl s a térdén súlyos zuzódást szenvedett. — A visszárs helyzetben csak a rendőrség erélyes föllépése segíthet. Amit más községek előljárósága szükségesnek látott és meg is tett az itt helyénvaló lenne: megrendszabályozni a garázda kerékpárosokat.

— Tűz a cseneji szállásokon. A Noviszád határában lévő cseneji szállásokon péntekre virradó éjszaka tűz volt. Kigyulladt Letics Milenko gazdálkodó lakóháza és a házban lévő buterok mellett elpusztult 20 mázsa buza is. A kár jelentékeny.

— MALÍGYOSI HÍREK. A szokásos máligyosi őszivásárt az állatjárat miatt bizonytalan időre elhalasztották. — A máligyosi vasútállomáshoz vezető utat a nemzetközi műút építése alkalmával a kőhorod kocsik annyira megromgálták, hogy a rajta való közlekedés már valósággal életveszélyessé vált. A megromgált ut javítását most megkezdték, ami a máligyosiak körében nagy örömet keltett. — A községi előljáróság elhatározta, hogy a máligyosmoli utat is megjavíttatja.

— Felmentett noviszádi vendéglős. Jevtics Lázár noviszádi vendéglős ellen bűnvádi eljárást indított a noviszádi törvényszék, mert több vád hangzott el, amelyek szerint Jevtics vendéglőjének szobáit erkölcstelen célokra áruba bocsátotta. A tárgyaláson nem nyert beigazolást Jevtics bűnössége, ezért a bíróság felmentette a vád és következményei alól.

Születés, házasság, halál Petrovgrádon

A petrovgrádi anyakönyvi hivatalban a legutóbbi kimutatás óta három fiú és két leánygyermek születését jelentették be. Házasságot kötöttek: Bozsó Antal napszámos és Gyapjas Anna, Molnár János géplakatos és Molnár Mária varrónő, Molnár György kéményseprő és Biacsi Ágnes. Meghaltak: Oláh Irénke 1 hónapos, Bogdanovics Milos 63 éves kovács, Pakai János 4 éves, Kovács István Ferenc 2 éves, Radu Ferenc 7 éves, Caran Rada 64 éves kereskedő, Rudas Ferenc 79 éves vendéglős, Turinszki Lyubomir 38 éves hentes, Sokarda József malomtulajdonos, Valentin Mária 4 éves korában.

— KANIZSAI HÍREK. Holnap, vasárnap Kanizsán kirakodóvásárt tartanak. Mivel most még az állatpiacot nem nyitották meg, az állatvásárt pótvásár címen szeptember 11-én tartják meg. Az állatpiacot a legközelebbi csütörtökön már engedélyezik. — A tüzoltóegyséket vasárnap, augusztus 23-án Rekeczki János vendéglőjében nagy szabású tüzoltómulatságot rendez. — A legutóbbi hetivásáron a buzát 152, a zabot 120 és a tengerit 125 dinárért vásárolták.

— Halálra égett a forró zsirban egy kisfiú. Gyurgyevórol jelentik: Sovlyanszki Szlavkó gyurgyevói gazdálkodó szerdán zsirt olvasztott háza udvarában. Amint a zsir legjobban forrt, Sovlyanszkinak el kellett valamért mennie. Ezt az alkalmat kihasználta a gazdálkodó 6 éves Péra nevű kisfia, aki már jó félóra óta figyelemmel kísérte apja foglalatosságát. A kisfiú felkapaszkodott az üstre és a ráfröccsenő forró zsirtól annyira megijedt, hogy megcsuszott és beleesett a forró zsirra felt üstbe. Borzalmas sikoltozására figyelmesek lettek a házbeliek, azonnal kimentették, de a kisfiú olyan súlyos sérüléseket szenvedett, hogy csütörtökön reggel meghalt. A vizsgálat megindult.

— A »Csavargólány« Horgoson. A szentai Kis Szent Teréz Énekkar kitűnő műkedvelő gárdája vasárnap este Horgoson vendégszerepel a Szentán, Kanizsán és Mólón nagy sikert aratott Csavargólány című operettel.

— Bácskogradistei hírek. Az a bizottság, mely a báni mezőgazdasági osztály kiküldöttjének elnöklése alatt a szőlőkben történt jégkárokat megvizsgálta, kimutatást készített. A kimutatás most vált ismeretessé s a károsult gazdák nagyrésze elégedetlen vele és sok panasz hangzik el ellene. — Többek között a bizottság egy parcellán 25, a mellette lévön pedig 75 százalékos kárt állapított meg. Odább két parcellán 40—40, a közbeesőn pedig csak 30 százalékos kárt látott, amit tekintve a parcellák 5—7 öles szélességét, nagyon különösnek találják. — Azonban az elégedetlen károsultaknak nemsokára lesz okuk a szemrehányásra. A jégverés óta állandóan terjed a fürtök rothadása s mire eljön a szüretelés ideje, egyformán 100 százalékos kára lesz minden szőlőgazdának.

— Lökötés Futogon. Csütörtökre virradóra vakmerő lökötés történt Sztári Futogon. Tapavica Szevján gazdálkodó istállójából, amíg a béresek aludtak, két cigány ellopta a gazdálkodó legértékesebb lovait. Amint a lökötök menekülni kezdtek, a lovak dobogására figyelmessé lettek a házbeliek, lövöldözni kezdtek és jelentették az esetet a csendőrségnek. A nyomozást azonnal megindították és virradat felé már a cigányok nyomában is voltak. Fáraó ivadéka azonban, amikor látták, hogy a csendőröknek gyorsabbak a lovai, mint az övéik, hirtelen leugráltak a lovakról és a kukoricásban kerestek menedéket. A furfangos cigányok valóban jól számítottak, mert a csendőröket percek megakasztották az üldözésben a nyakukra maradt ellopott lovak és csak azután eredhettek a lökötök nyomába, amikor már a lovakat biztos kezek bízta. A kukorica több határon át húzódik, a csendőrök megkezdték a kukoricaföldek átkutatását, sikert azonban eddig nem értek el.

— Verekedésért hét napi elzárásra ítélték egy becei földművest. A noviszádi törvényszék egyesbíróján tegnap délelőtt tárgyalta Petrovics Bozsidar büntetőbíró Prodanov Szevtozár sztáribecsei földműves verekedésének perét. Prodanov ez év február 3-án verekedés közben vasvillával úgy rásujtolt Noveszák Józsefre, hogy bal karja eltört. Petrovics bíró a sértett, valamint a tanúk kihallgatása után 7 napi elzárásra ítélte Prodanovot. Az ítélet jogerős.

— AGYONLÖTTE A KUTYÁJA.

Londonból jelentik: William Hacher, egy angol nagybirtokos gazdatisztje, gazdája társaságában vadászni ment. Az autót a földbirtokos vezette, gazdatisztje pedig a nyitott kocsis hátsó ülésén foglalt helyet. Két puskája és vadászkutyája volt vele. Egyszerre csak nyulat láttak felugrani. Hacher kiugrott a kocsiból, felkapta az egyik puskát és már célba is vette a nyulat, de meggondolta magát és a másik puskát vette fel. A lővés eldőrdült, a nyul holtan esett össze, a vadászkutya pedig kiugrott a kocsiból, hogy elhozza az elejtett vadat. Ebben a pillanatban egy másodikk lövés is eldőrdült és a gazdatiszt holtan esett össze. Kiderült, hogy a kutya lába megakadt a felhuzott puskában és így elsütötte a fegyvert, amely a gazdatiszt életét kioltotta.

Október elején indul a színházi szezon a szubotocai Magyar Olvasókörben

Bibó Lajos „Üveghintó”, Csathó Kálmán „Fűszer és csemege”, Zilahy Lajos a „Hazajáró lélek” című darabjainak bemutatására készülnek

A nyári szünet elmúltával a szubotocai Magyar Olvasókörben máris megindult az élet. A kör színházi bizottsága a napokban már körvonalazta az idei szezon színházi műsorát, amelynek összeállításánál az a cél irányítja a bizottságot, hogy az operettelőadások mellett a legújabb és legsikerültebb prózai darabokat is megismertessék a színházlátogató közönséggel, lehetőleg olyan darabokat, amelyeknek irodalmi értékük van. A színházi bizottságnak az a terve, hogy október 2-án nyitja meg a kör színháztermét, mégpedig Bibó Lajos „Üveghintó” című darabjának a bemutatásával. A próbákat már is megkezdték, az Üveghintó mellett októberben Zilahy „Hazajáró lélek” és Csathó Kálmán „Fűszer és csemege” című darabja is bemutatásra kerül. Az idei szezonban rendszeresíteni fogják a múlt évben olyan jól bevált

mesedélutánokat, azonkívül kulturális előadásorozatot terveznek.

A magyar Olvasókör színházi bizottságának az a szándéka, hogy az idén már a színházszínház felújításáról is gondoskodik. Jelentkezésre szólítják fel azokat, akik tehetséget éreznek magukban a színjátszásra és hivatott színészekkel kiképeztetik a jelentkezőket. Az előadások színvonalának emelése érdekében rendszeresíteni fogják a vidéki tehetségek vendégszerepeltetését is, hogy kibontakozhassék egy olyan összeállítású társulat körvonal, amely a legkomolyabb színészi feladatokra is hivatott.

A Magyar Olvasókör színházának a megnyitásánál kellemes meglepetése lesz a közönségnek az a változás, amelyre az előcsarnok átalakításával és a ruhatár új elhelyezésével készülnek. A munkálatokat már a napokban megkezdik.

Kató sirhalmán

Sirodnál állva tépett lelke
A multba révedezve tér.
Virágos vágy, színes hiús álom
Mind itt a mélybe véget ér...

Te mindig ég felé emeltek
Rajongóidnak lelkeit
S a vége? Jaj, megölt szerelmed
A biztos kárhozatba vitt!

Akik szerettek, önfeledten
Nagyon kerestek egykoron:
Mind üres csókkal elfutottak,
Midőn töprengtél sorsodon.

Es soha senki meg nem értett.
Én láttam szánandó valód —
S te megtaláltad végre bennem
Későn igaz vigasztalód.

S a fájó megaláztatástól
Könnyűid gátja átszakadt:
Én voltam az, ki megosztottam
Veled a mély fájdalomokat.

Sirhalmodon meg kell sirassam
Eltékozolt szerelmedet:
Emlékeidnek zord avarját
A tulvilágon se feledd!

SZABADKA GYULA

SZÍNHÁZ-FILM

A szuzai református egyház harangavató ünnepélye

„A Noszty fiu esete Tóth Marival” című vígjáték szabadtéri előadása

A szuzai református egyház augusztus 21-én tartotta meg, harangavató ünnepélyét, egy egész napi műsor keretében. Az ünnepélyen Baranya minden községéből nagyszámú részt vett a lakosság.

A délelőtti istentiszteletet Stadler Géza a keleti ref. egyházmegye esperese tartotta. Megrázó beszéde méltó bevezetése volt az ünnepélynek. Délután rendkívül magas színvonalu templomi műsor volt. A bevezető imát Faragó Ferenc Kn. vinogradi lelkész mondta. Narancsik Pál kopácsi lelkész jól felépített tartalmas beszédével mély benyomást tett a jelenlévőkre.

Berta Imréné lelkész né elszavalta Borkó Julis-néni, egy egyszerű kopácsi parasz asszony, „Vasárnap” című versét.

A lelkész né teljesen átértézte a versben levő egyszerű, de mélyreható gondolatokat és közismert előadó képességét ismét ragyogtatta.

Kis Gizike bájos gyermekded hangon mondta el a Harangszó című versét. Kiss Éva Mécsek László „Krónika egy jó emberről” című versét szavalta. Az egyes műsorszámok között a Zsili Dániel kántortanító által vezényelt kórus énekelt. Az ének-számok a műsor legkiemelkedőbb részei közé tartoztak. Precíz intonálás, dinamikus jelek pontos betartása, kristálytisza hangok és bámulatos bizottság jellemezte a kar tagjainak és vezetőjének tudását és fáradhatatlan munkáját. Forizs Manceika Mécsek László „Hajnali harangszó” című versét szavalta el. A szaválás tulszárnyalta az átlagos tehetség határát. A költő magasszárnyalásu, talérzékeny gondolatvilágát így, csak művelt lélek, komoly tehetség tudja érzékeltetni. Narancsik Pál kopácsi lelkész, ősi zsoltárokat énekelt a lelkész né harmóniumkísérettel. Gyönyörű baritonja szívrehatóan zengte a buskomor ősi zsoltárok melódiáit. Fodor Sándor a harangvétel történe-

tét mondta el élvezetesen. Majd ismét Borkó Julis-néni olvasta fel Sirmalmas ének című költeményét, mely szintén sikert aratott. A helybeli lelkész igehirdetésével és záróimájával befejeződött a felejthetetlen műsoros délután.

Az esti programot „A Noszty fiu esete Tóth Marival” című szabadtéri előadás töltötte ki.

A szereplők közül Pasza Dénesné Varga Rozika játéka volt ragyogó, Noszty Vilma szerepében. Pasza Dénes méltó partnere volt, ő is ez alkalommal igazán kitett magáért. Nagyon eredeti volt Hallgató Lajos Bübenyik szerepében.

Külön dicséretet érdemelnek Csörri Józsefné mint Tóth Mari, Pasza Ernő mint Noszty Pál, Borkó Kálmán mint Noszty Teri, Tóth Irmus mint Tóthné, Czovek Esztiike mint Ági néni, Balog Vicus mint Kulcsárné és Mann Margit mint Kati szobalány. A többi szereplő is egytől-egyig dicséretet érdemel: Pápa Sándor, Dékány Sándor, Ádám Lajos, Pinkert Mihály, Máté Lajos, Balogh Vicus, Ször Juliska, Bókos Feri, Odri Feri, Balázs Dezső, Dörömböző Feri, ki-ki a maga szerepében. A díszleteket Plekanec Imre prágai akadémiai festő festette. A díszlet külön élmény volt a jelenlévők számára, valóságos odavarázsolta a pápai szőlőket és a trencsényi hegyeket. A szín pad magán viselte a festő impresszionista irányát. Az élénk színek esti világításban nagyon jól hatottak.

A rendezés munkáját Berta Imréné lelkész né és Fodor Sándor végezték. A lelkész né az asszony erejét túlhaladó, emberfeletti munkát végzett. Figyelme mindenre kiterjedt, a díszletek, a ruhák még a legjelentéktelenebbnek látszó tárgyak is stilszerűek voltak, jó ízlésről és alapos hozzáértésről tanuskodtak.

A szereplőkön is látszott a rendező gondos munkája és simító keze.

Vizalatti klub, tengeralatti vadászat

— a francia fűrdők legújabb divatszenvedélye

(Páris, augusztus)

»Földalatti megmozdulásokról» sok szó esett mostanában. Most abban a kiváltságos helyzetben vagyok, hogy egy vizalatti mozgalomról számolhatok be, amely egyre szélesebb körökben terjed. Bátran mondhatom azt is, hogy egyre szélesebb »hullámokat vet», olyannyira, hogy most már tiltakozásokkal, miniszteri közbelépésekkel igyekeznek gátat vetni a mozgalom túlzásainak.

Az új szektát Jean Painlevé alapította, aki Paul Painlevének, a nagyírú matematikusnak és hadügyminiszternek fia. Az ifju Painlevé tulajdonképpen a film-szakmában működik, de annak különösen tudományos oldala érdekli. Főként a tengeralatti növény- és állatvilágot

tanulmányozta, annak életét vitte vászonra több szenzációs filmen. Munkássága közben annyira megszokta a víz alatt való tartózkodást, hogy hamarosan társaséletét és szórakozásait is

a tenger felszíné alatt óhajtott lebonyolítani.

Ezért alapította az ugynevezett Club des Sous-Eaux-t, vagyis a Vizalatti Klubját, amely eleinte két-három, később már husz-harminc tagot számlált. A klub székhelye Riviéra látogatott furdőhelyein volt. Ott tartották eleinte vizalatti összejöveteiket, báljaikat és egyéb érdekes manifesztációikat az egyesület lelkes urai és hölgyei.

A különös társaság tagjai olyan rohamosan szaporodtak el, hogy ma már a francia partok valamennyi

népesebb helyén működik a Vizalatti Klub egy-egy szakosztálya.

Jean Painlevé a vizalatti élet tökéletesítése céljából nemrég mindenki által könnyen alkalmazható egyéni búvárkészüléket szerkesztett, amely különben kintünö szolgálatokat tett neki tudományos kutatásai során is. Ez az ugynevezett »autonom búvársisak» nagymértékben hozzájárult ahhoz, hogy megszületett egyik kedvenc mulatsága,

a tengeralatti céllövészet, majd a vizalatti vadászat is.

Az utóbbit sürített levegővel működő fegyver segítségével üzték a klub tagjai és ez a sport az utóbbi hetek során akkora népszerűségre tett szert, hogy néhány nappal ezelőtt az azurparti halászok felirattal fordultak képviselőjükhöz, segítséget kérve, mert a vizalatti vadászatok olyan méreteket öltenek, hogy erősen veszélyeztetik a francia partok halállományát. Kérésére De Chappedelaine miniszter rendeletet adott ki, amellyel

szigorúan megtiltja az ijjal és légguskával való vizalatti vadászatot.

A vizalattiak ugyanis élő halakra lövöldöztek, búvársisakkal, reflektorral felszerelve. A halak egyáltalában nem féltek tőlük, sőt feltünö érdeklődést tanúsítottak az új sport és főként a fényszórók iránt. Ez okozta veszélyüket. A vizalatti vadászklub vezetőtagjai Jean Painlevé, Le Prieur ezredes és Germaine Sablon petíciót intéztek a kormányhoz, kérvén, hogy változtassa meg a tiltó végzést és tegye lehetővé bizonyos körülmények közt a vizalatti céllövészetet.

(—n)

Nagy érdeklődés nyilvánul meg a Felhő Kláti ma esti előadása iránt a noviszádi Adamovics telepen

A noviszádi Adamovics-telepi Olvasó és Gazdakör tehetséges fiatal szereplőkkel álló műkedvelőegyesülete ma szombaton este ismét előadja a Felhő Kláti című népszínművet, amely a bemutatóján — mint emlékeztetes — hatalmas sikert aratott. Az előadást a Kraxner-vendégő nagytermében tartják meg. A kintünö műkedvelőegyesület minden tekintetben teljesen felkészült az előadásra, úgyhogy a jelek szerint a bemutatónál is jobb teljesítményt nyújtanak. Az előadás iránt egyre fokozódó érdeklődés nyilvánul meg.

Előadás után táncmulatságot tartanak.

Herczeg Ferenc emlékkönyve a Színházi Életben. Most fogja ünnepelni az egész ország Herczeg Ferencnek, a magyar írók fejedelmének hetvenöt éves születésnapját. A Színházi Élet ebből az alkalmából emlékkönyvet csinált, melybe írók, színészek írtak kedves és megható emléksorokat Herczeg Ferencnek. Ugyanakkor közli a lap »Herczeg Ferenc Lexikon» címén a nagy író pályájának minden nevezetes eseményét. Guthy Böske párizsi divatlevele, Erdős Renée revüje, Silbiger Boriska jóslata, hogy mit hoz az ősz, érdekes sportrovat, háromfelvonásos darabmelléklet, kotta, 32 oldalas színes Gyermeklap, Rádió Világhíradó és kézimunka melléklet van még az új Színházi Életben, melynek ára 10 dinár. Előfizetési díj negyed évre 120 dinár. Kiadóhivatal: Budapest, VII. Erzsébet körút 7.

KÖZGAZDASÁG

A gabona, fa és bányatermékek kivitelének csökkenése következtében az idei év első hét hónapjában 378.5 millió dinár passzívummal záródott a külkereskedelmi mérleg

Tavaly az év első hét hónapjában viszont 305.7 millió dinár aktívumot mutatott

Beográdból jelentik: Hivatalos statisztikai kimutatások szerint az idei év első hét hónapjában Jugoszlávia kivitele 2.670.3 millió dinárt tett ki a tavalyi 3.353.4 millió dinárral szemben, vagyis az idei kivitellel 683.1 millió dinárral, illetve

20.37 százalékkal maradt el a tavalyi mögött.

Míg az idén a kivitel csökkent, addig a behozatal emelkedett, mert az idei év első hét hónapjában 3.048.8 millió dinár értékű árut hoztak be külföldről Jugoszláviába a tavalyi 2.847 millió dinárral szemben, vagyis

a behozatali többlet 201.1 millió dinár, illetve 7.06% volt.

A fentiek összevetése alapján Jugoszlávia idei külkereskedelmi mérlege az év első hét hónapjában 378.5 millió dinár passzívumot mutatott fel, míg tavaly ugyanebben az időben 505.7 millió dinár volt az aktívum.

A kereskedelmi mérleg passzivitása főleg annak tulajdonítható, hogy az utóbbi hónapokban erősen visszaesett a buza, fa állat és bányatermékek kivitele. A legnagyobb a visszaesés a fa, állat és bányakivitel tekintetében. A buza kivitele az

ért csökkent, mert

nem állott elég buza a kivitel rendelkezésére.

A mai helyzet alapján alig hihető, hogy az év végéig annyira megjavulna a külkereskedelmi mérleg, hogy az év végén aktívummal zárulhatna. Illetékes helyen remélik azonban, hogy az év utolsó öt hónapjában kiegyensúlyozódik a helyzet és a passzívum nem lesz olyan nagy, mint amilyen jelenleg.

A JULIUSI KERESKEDELMI MÉRLEG

A juliusi külkereskedelmi mérleg is erősen passzív volt. Tavaly júliusban a kivitel 105.4 millió dinárral haladta meg a behozatalt, míg az idén a passzívum 120.5 millió dinárt tett ki.

Az idei juliusi kivitel 282.7 millió, a behozatal pedig 403.2 millió dinár volt.

Tavaly júliusban ezzel szemben a kivitel 532.5, a behozatal pedig 427.1 millió dinár volt.

Az idén júliusban a tavalyi juliusi kivitelhez viszonyítva egyes cikkekben az alábbi volt a visszaesés: buza 17.2, kukorica 64.5, friss gyü-

mölcs 1.7, kender 10.6, szarvasmarha 8.7, élősertés 17.8, apróállat 7.0, friss hus 1.0, tojás 3.5, bőr 7.3, fa 55.6, cement 3.7, nyers réz 10.5, bányatermékek 25.5 millió dinár.

»»»□«««

A rossz időjárás kihatással volt a tegnapi noviszádi hefi piacra

A gabonapiacra a kukorica drágább mint a buza

Tegnap hetipiacei nap volt Noviszádon és ilyenkor rendszeresen valamivel erősebb szokott lenni a piac, a mindennapinál. A tegnapi piac azonban az előző napok rossz időjárása miatt nem volt a várt és megszokott forgalmas. A temerini uti zöldség és gyümölcs piacra azonban így is nagymennyiségű árut hoztak a termelők.

A zöldségpiac főcíke a paradicsom, amely tegnap valamivel drágább volt a szokottnál.

Az átlag paradicsom kilójáért 75-100 parát, az édes almaparadicsomért pedig 1.25 dinárt is fizettek. Paradicsomból igen nagy mennyiségeket hoznak a piacra és mindez elkel. Burgonyában is erős a kínálat, az ára azonban magasabb a tavalyinál, mert 0.90-1.20 dinár között változik kilónként. Feltűnően kevés azonban a hagyma a piacon és így 2.50 dinárnál alul nem is lehet kapni.

A gyümölcspiacra vagonszámra van szőlő és őszibarack.

Őszibarackból a szép, nagy sárga őszibarackokat hozzák a termelők, sajnos azonban nagyrészt mind féléletlen szedik le őket. Az őszibarack kilójáért 4-5 dinárt, a gyengébb minőségűért 2-2.50 dinárt fizetnek a nagyban piacon. A szőlő ára 2.50-3.50 dinár között változik minőség szerint. Meglehetősen sok szerbiai alma és körte is kerül a piacra, de ez gyengébb minőségű áru és 1.50-2.50 dinár között kel el. A

Szobotica környékéről hozott almaért és körtéért 3.50-5 dinárt fizetnek.

Feltűnő, hogy milyen kevés szilva kerül a piacra.

Más években augusztus végén nagy mennyiségben hozzák a szilvát eladásra, az idén azonban alig látni és bizony nagyban ára 3 dinár körül van. Dinnye még mindig sok kerül eladásra. A dinnye ára nagyság szerint 2-5 dinár között változik.

Az állatpiac még mindig le van zárva és így csak a piacon kívül vásárolnak a noviszádi mészárosok és hentesek vágóállatokat. A legnagyobb meglepetést azonban a gabonapiac szerezte az idén.

A kukorica mázsájáért 150 dinárt fizetnek, míg a buza mázsája csak 145 dinár.

Igaz ugyan, hogy kukoricából és buzából egyaránt nagyon keveset hoznak eladásra a piacra. A baromfi piacon változatlanok az árak, csak a tojás drágult meg, mert tegnap csak 15-16 darabot adtak tíz dinárért.

□ Féláru jegykedvezmény a lyublyanai nagyvásárra utazóknak. A lyublyanai nagyvásárra utazók az elindulási vasutállomáson vegyenek egész vasuti jegyet Lyublyanáig. Azonkívül kérjenek sárga vasuti igazolványt is, ami mindössze két dinárba kerül. A nagyvásár irodájában igazolják, hogy meglátogatták a vásárt és így a jeggyel visszatérhetnek az elindulási állomásra. A kedvezmény az odautazásra augusztus 27-től szeptember 12-ig, a visszautazásra pedig szeptember 1-től szeptember 17-ig érvényes.

Fizessen elő a Reggeli Újságra

— Az enyém kell hogy legyen — suttogá az őrnagy, amint továbbhaladt egyedül a parkban — Istenem, hát nem volna mód arra, hogy e bájos teremtetést meghódítsam? Minden nőnek van valami gyengéje, csak neki — nincs!

E naptól fogva Turbetzkój még jobban megerőltetete magát, hogy Erzsébet szerelmét megnyerje. Ez által azonban nagyon sok fájdalommas órát szerzett Erzsébetnek, aki az őrnagyot mint testvért szerette.

Egy napon az őrnagy, amidőn véletlenül ismét négy szemkőzt voltak, azt a kérdést intézte hozzá, hogy az esküvő után hol akar élni.

— Egy olyan helyet választat — szökö az őrnagy gyengéden — ahol minden óhaja teljesülhet! Első sorban természetesen Pétervárra jönne tekintetbe, ahová mindenestre el kell utaznunk, hogy a cárnak bemutatkozhassunk, mert őfelsége kívánja is, hogy menyasszonyomat bemutassam! Nagyon szép palotám van Pétervárott, ahol majd nagyon jól érezheti magát.

— Ha azonban ön úgy akarja — folytatá Dimitrij lemondóan — hogy különváltan éljünk, hogy én ne legyek oldala mellett, úgy minden feltűnés nélkül fogjuk ezt csinálni, hogy a világ észre ne vegyen semmit. Erre az esetre Rómában van egy szép palotám, ahol fiatal feleségem teljesen visszavonultan élhet!

— Ön igazán nagyon jó ember Dimitrij — felelé meghatóttan Erzsébet, — de ha már nem ke-

159

rülhetem el sorsomat, úgy nem fogom a Turbetzkój nevet az emberek prédájára odadobni, hanem ön mellett maradok. Azt hiszem jó barátok lehetünk majd.

Ezzel Erzsébet kezét nyújtott Dimitrinek, amelyet az megcsókolt, hogy szerelmének tanujelét adja.

Dimitrij nagyon hálás volt Erzsébetnek eme kijelentésért, mert atyja előtt nagyon sokat jelentett, hogy a fiatal pár a fővárost választá lakóhelyül.

Az öreg Turbetzkój nagyon büszke volt fia feleségére.

— Bizonyára minden ünnepségek ő lesz a királynője — szokta mondani a kormányzó fiának, ha együtt sétált vele a parkban — és téged a szerencsésfiának fognak nevezni, akit bizonyára mindenki irigyelni fog!

És ha ilyenkor Dimitrij felsőhajtott, azt a kormányzó teljesen másképp magyarázta, mint a valóságban volt.

Az öreg kormányzó herceg éppen úgy nem vette azt sem észre, hogy Grusa sem az övé már többé, hogy az alig volt mellette, hanem állandóan barátja lakodalmának előkészületeivel foglalatosko-

dott. Nem vette észre azt sem, hogy a fiatal hercegnő sokszor milyen levert volt.

A kormányzó hercegnek nem kis fejtörést okozott az, hogy az esküvő minél fényesebb legyen. Amit azelőtt sohasem tett, feleségével beszélt meg a dolgot és bebizonyítá, hogy a rendezés körül minő kiváló képességei vannak.

Hogy a kormányzó herceg semmilyen összeget nem sajnált, ami az ünnepélyre szükséges volt, az csak természetes. A kis kápolnát, amely a kastély mellett volt, a saját költségén rendbe hozatta és nagyon sok ajándékot hozatott a fiatal pár számára. De legnagyobb súlyt arra helyezte, hogy Oroszország minden részéből előkelő vendégek jelenjenek meg az esküvőn.

Az ország minden részéből jöttek vendégek, ha nem is barátságból, hanem kíváncsiságból is a fényesnek ígérkező esküvőre.

Néhány nappal az esküvő előtt, már érkeztek vendégek Tomszk városába.

E pillanattól kezdve azután Bach Erzsébetnek egyetlen perce sem volt többé, hogy gondolkozzék afelől, hogy mi fog történni vele.

Kezdetét vette már a nagy vendégeskedés és mindenben csak arról gondoskodtak, hogy a vendégek jól érezzék magukat.

Egész tömege az előkelő vendégeknek rajongta körül a szép menyasszonyt.

Bach Erzsébet, szinte belekábult a nagy pompába, úgy, hogy arca állandóan halvány volt, amit a vendégek szemérmes zavarral magyaráztak meg.

Ezentul azután Bach Erzsébet volt a társaság központja. És Dimitrij is csak arra törekedett, hogy menyasszonyát előtérbe tölje, hogy a vendégek csakis neki hódoljanak.

És Erzsébetnek alkalmá volt a napokban az embereket megismerni.

Természetesen azonban érdeklődése elsősorban Turbetzkój herceg rokonai iránt terjedt ki.

Ezek között volt elsősorban Turbetzkój Alajos herceg, a kormányzó legifjabb fivére, egy előkelő uriember, de már nem nagyon fiatal, aki egy kissé önhitt is volt. Államtitkár volt, tehát magas állami ember. Legfőbb jellemvonása pedig a hiúság volt.

Eleinte nagyon hidegen viselkedett, mert nem nagyon volt inyére, hogy egy Turbetzkój herceg egy német polgári család leányával lépjen házasságra. Remélte eleinte azt is, hogy sikerülnie fog Dimitrij herceget erről lebeszélni. De amidőn meggyőződött arról, hogy Dimitrij mennyire állhatatos és amidőn Erzsébetet jobban megismerte, őszinte örömet lelte abban, ha a bájos teremtetéssel tár-

A fekete rózsanya és leánya elpusztultak, mert elszakították őket egymástól

Megható regény a virágok világából

Berlinből jelentik: Egy könningsbergi kertésznek sikerült hosszas kísérletezés után kékrózsákat kitermelnie. A rózsák ugyan még nem teljesen égszínkékek, inkább ibolyaszínű árnyalatuk van, de a türelmes kertész meg van róla győződve, hogy további munkája során nemsokára égszínkékek rózsái is nyílnak. Ugyanez a kertész más sötétvörös dáliákat is termesztett, még pedig kettős virágúakat.

Ez a berlini jelentés, amely kétségenkívül nemcsak a rózsakertészettel foglalkozó szakembereket, de a nagyközönséget is érdekli, valójában sok-sok esztendőn keresztül folytatott kísérletezésnek — ugylátszik eredményes — befejezéséről számol be. A német kertész kísérleteivel kapcsolatosan meg kell emlékeznünk a világ híres Burbank amerikai tudós kísérletezéseiről, amellyel több mint husz évvel előzte meg német kollégáját a rózsanevelés és színezés terén.

Amerikában, California államban, Hollywood közelében élt és dolgozott Burbank,

az utolsó száz esztendő legkiválóbb virág- és gyümölcs-kertésze.

A falu, amelyben kísérleteit végezte, ma már kis várossá fejlődött, Burbank City-nek hívják és

itt építették fel a Warner Brothers filmgyár műtermeit. Burbank az őröktavaszi földjét találta alkalmasnak arra, hogy csodálatos kísérleteit lefolytassa.

A tudós a szó szoros értelmében

új gyümölcsfákat teremtett.

Ő háziasította össze a narancsot a citrommal, hogy megszülessen ebből a házasságból a már világszerte elterjedt és kedvelt új gyümölcsfajta, a grapefruit. Ennél a gyümölcsnél az a csodálatos, hogy nagyságra három-négyszer akkora, mint azok a gyümölcsfajták, amelyekből Burbank kitenyésztetete. Európában ismeretlenek azok a konyhakertészeti termények, amelyeket Burbank a paradicsom és a burgonya, a karalábé és a tök, az árticsóka és a paradicsom keresztezéseiből kitermelt. E termények azonban közismertek a szubtropikus amerikai államokban és kedvenc esemegéjük az ottani háziasszonyoknak.

Burbank virágkertészettel is foglalkozott. Megható és csaknem a valószerűtlenség határait suroló az a történet, amely Burbankkal és egy kiváló hollandi virágkertésszel történt meg.

A holland kertész tudomást szerzett arról, hogy Burbanknak sikerült egy olyan rózsafát felnevelnie, amely a sok éven keresztül végzett oltások és a Burbank titkát képező eljárások folytán

feketeszínű virágokat termelt.

A hollandus levelet irt Burbanknak, gratulált az elért eredményekhez és felkérte őt, hogy kísérletezéseiről, azoknak eredményeiről időnként értesítse őt. A két tudós között a levelezésen keresztül olyan barátság fejlődött, hogy a hollandus 1906 tavaszán utrakelt, hogy amerikai kollégáját csodálatos növényei és terményei között felkeresse.

A két tudós pár hetet töltött együtt a californiai birtokon. Burbank megmutatta féltve őrzött kincsét: a feketevirágot hozó rózsafát európai kollégájának. A barátság olyan mélyre fejlődött a két virágimádó között, hogy amikor a bucsu órája ütött, a hollandus utipogvászába féltő gondalud becsomagolva

magával vitt egy oltást a fekete rózsafáról.

Alig érkezett meg hazájába a hollandus, már ment a levél Californiába, amelyben örömmel jelentette Burbanknak, hogy a rózsafácska ellenállott az utazás behatásainak és a holland tudós üvegházában gyökeret eresztve friss, üde leveleket hajtott. Időnként újabb és újabb levelek érkeztek Burbankhoz, amelyekben európai kollégája lelkesedve ír rózsafájának egészséges fejlődéséről és arról az izgalomról is beszámolt, amellyel a hollandus a kislavirágzását leste.

Elérkezett a nyár s a rózsavirágzás ideje, mikor Burbank kétségbeesett levelet kapott barátjától. A levélben a hollandus kétségbeesetten közölte, hogy szemefénye, a kis rózsafa megmagyarázhatatlan okok következtében

menthetetlen hervadásnak indult és már alig van benne élet.

Tanácsot kért Burbanktól, hogyan próbálja a — szerinte — biztos halált megakadályozni. A hollandi levél keresztezte a hosszú uton azt a levelet, amelyben Burbank közölte barátjával, hogy

az a rózsafa, amelynek egyik oltását odaajándékozta barátjának, elpusztult.

A rózsafa leánya tehát nem élte túl az anyafát. Talán ugyanazon a napon, ugyanazon az órában indult sorvadásnak Hollandiában, amely napon az anyafa elpusztult Californiában.

»»»□«««

□ Maliigyoson három hónapig nem volt eső. Az idei nyáron a bácskaiak nem panaszkodhattak az időjárásra, mert a nyár minden részében arányosan volt esőzés. Egyedül Maliigyos lakossága járt rosszul ebben a tekintetben. Ugyanis, amíg a környéken mindenütt esőzések voltak, Maliigyos egész nyáron nem kapott egy csepp esőt sem. A maliigyosiak gyakran láttak sötét felhőket tornyosulni, gyakran láttak a távolban villámlást és hallottak dörgést, a falut és határát az eső az időjárás különös szeszélye folytán mindig elkerülte. Így Maliigyos három hónapig nem kapott esőt. Most végre Maliigyosra is kiadós eső zuhant, azonban ez már a kukoricán és a többi növényen nem sokat segít.

□ Szőlőmagból olajat préselnek Németországban. Németországban kormányrendelet jelent meg, hogy a szüret befejezése után minden szőlőgazdának a szüretelésből visszamaradt szőlőmagokat az arra a célra rendelt helyen el kell adnia, mert a szőlőmagokból olajat préselnek.

saloghatott.

A kormányzó herceg másik fiavére teljesen ellentéte volt ennek.

Turbetzkoy Sándor herceg tábornok, tetőtől-talpig becsületes ember volt. Katona, aki amellet jó gazdálkodó is volt, aki kiterjedt birtokait maga kezelte.

A vendégek tehát csak úgy ödzönlöttek mindenfelől, úgy, hogy egy héttel az esküvő előtt a kormányzó palota képtelen volt mindnyáját befogadni és a kormányzó herceg kénytelen volt a közelben levő üres villákat a vendégek számára kibérelni.

★

Körülbelül három nappal az esküvő előtt az öreg kormányzó herceg magához kérte Erzsébetet.

Amint Erzsébet a kormányzó dolgozószobájába lépett, ott találta Dimitrijt is.

Mindkét Turbetzkoynek arcáról az őszinte öröm sugárzott elő.

— Egy jó hírt mondhatok önnek — kiáltá az öreg Turbetzkoy eléje sietve, homlokon csókolta őt — a cár kegyes volt ön iránt és megkegyelmezett teljesen önnek! Ófelsége csak azt az egyet kötötte ki magának, hogy fiam továbbra is a hadsereg kötelékében maradjon.

Igazán örömhír volt ez Erzsébetnek, mert hisz ez ideig, mint száműzött kellett élnie, bár szabadnak érezhette magát. Most azonban mégis szabadabbnak érezte magát.

— És mi van Poniatovszky herceggel — kérde Erzsébet.

— A cár azt izeni, hogy érdeklődni fog az ő ügye iránt is, hogy megtudja, hogy mivel vádolják őt és aszerint fog intézkedni. Ha csak egy mód van rá, úgy biztosak lehetünk, hogy a cár őreá is ki fogja terjeszteni jóságos kegyeit. Mindenesetre ez azonban még egy fél évig el fog tartani, amíg a hírt megkapjuk, hogy ő is szabad!

Erzsébet meghatóttan köszönte meg a kormányzó jóságát.

De legjobban örült a megkegyelmezésnek Dimitrij. Szinte meghatóttan látta Erzsébet, hogy a férfi mennyire örül ennek és meglátszott rajta, hogy egész életét neki akarja szentelni.

Még mindig nem adta fel a reményt Dimitri, hogy sikerülni fog Erzsébet szívet megnyerni, még most sem szünt meg asztalára bájos menyasszonyának naponta friss virágot küldeni, hogy ő a vőlegény, megnyerje — a menyasszonya szerelmét.

106. fejezet.

ERZSÉBET MENYASSZONY

Az ősz már észrevehetően közeledett. A parkban már sárgultak a falevelek. A tóban uszkáló hatyky az est beálltával már nem mutatkoztak, s a víz színét a lehellő falevelek borították.

Nappal még elég meleg volt, de este igen gyorsan lehült a levegő. A szabadban való étkezést be kellett szüntetni.

Ezek a kedélyes esték különben is megszűntek, mert minden este ebéd valóságos ünnepély volt, a-

melyen minden alkalommal több mint száz ember vett részt, mint a hercegi palota állandó vendégei.

Az esküvő napján pedig valóságos emberáradat volt együtt a kastélyban.

A herceg a birtokáról az összes vadászokat és szolgákat a palotába rendelte, hogy a szolgaszemélyzetet megsokszorozza.

A konyhában a szakácsok nagyszámu segédszeméllyel készültek a nagyszerű lakomára, mert a kastély termében 400 személyre volt terítve.

A szabók és szabónők, a polgárság és az ezredék küldöttjei, mind megannyi ember, akik megtöltötték a palota minden zugát.

Grusa asszony már kora reggel talpon volt, hogy a nagyszabásu előkészületek irányában intézkedjék. Most azonban közönyösen állt hálószobájának ablakában és fájdalmas mosollyal bámult a parkban mozgó embertömegre.

Bach Erzsébet pedig izgatottan ült a szobájában. Azon gondolkodott, hogy talán tehetne még valamit, ami megakadályozhatná ezt az egybekelést, amelyet soha többé jóvátenni nem lehet.

Nem sokáig lehetett azonban egyedül, mert egyszerre csak kinyitott a szobája ajtaja és Grusa jelent meg a küszöbön.

A szép hercegnő kutató pillantást vetett a menyasszonyra, aki erre lesütötte szemét és nem mert ránézni barátjára.

— A szabó vár rád az első szalonban — mondá a hercegné — a menyasszonyi fátyolon van még

valami igazítani valója.

Erzsébet engedelmesen bólintott és az ajtóhoz akart lépni. Grusa azonban hirtelen megfogta a kezét és visszahuzta az ablakhoz. S amint ránézett, látta, hogy Grusa szemében vad szenvedély tüze csillog.

— Nézz ide le, — sziszegte a hercegné a parkba mutatva, nézd, hogy nyüzsg itt lenn az embertömeg, ezek mind a te kedvedért vannak itt Erzsébet, te irigyléreméltó! Azért vannak itt, hogy téged üdvözöljenek. Nézd csak azt a három nyárspolgárt ott, ez három városi tanácsos. Ezek Tomszk városának egész közönsége nevében jönnek, hogy a jegyes-párt üdvözöljék. Nézd csak azt az öreg urat, aki mögöttük halad, az a városi adó-felügyelő. Ez is azért jön, hogy neked szerencsét kívánjon.

— És neked, — itt Grusa hangja fenyegetően hangzott — neked könnyek csillognak a szemeidben. Leány, — talán olyan rövidlátó vagy, hogy még továbbra is boldogtalannak érzed magadat, hogy Dimitri felesége légy?

— Grusa, ... én ... nagyon boldogtalan vagyok — sóhajtá Erzsébet és fejét a hercegné keblére hajtotta le.

És nem vette észre az elégedettség mosolyát, amely Grusa arcán látszott, annak a nőnek az arcán, akit még mindig barátjának tartott. Nem látta szeméinek vad villogását, amely nagyon is ellentétben volt a szavaival.

(Folytatjuk)

BEOGRÁDI ÉRTEKTŐZSDE

London (egy font) 213.91—211.85. Páris (100 frank) 120.10—118.66, Newyork (100 dollár) 4352.95—4316.63, Genf (100 svájci frank) 1003.52—996.45, Milánó (100 líra) 231.13—228.04, Prága (100 esk) 151.03—149.93, Amszterdam (100 hol. frt) 2394.26—2379.66, Berlin (100 márka) 1755.91—1742.03, Brüsszel (100 belga fr.) 739.01—733.95, Szaloniki (100 drachma) 29.85—29.15, Varsó (100 zloti) 825.72—829.22, London magánkliring 233.80—237.20, Berlin magánkliring 1460—1446. — **Allampapírok:** 7%-os beruházási kölcsön 100—99.25, 7%-os stabilizációs kölcsön —98, 7%-os Hip. bank kötvény —99, 7%-os külföldi kölcsön —93.50. 2 és fél %-os Ratna Steta 483.50—483. kötés 483.50, 6%-os bégluk 92.50—92.25. 6%-os dalmát agrár 91.50—91, kötés 91.25. — **Részvények:** Narodna Banka 7300—7275, Agrarna Banka —233.

SZOMBORI TERMÉNYTŐZSDE

Zab, bácskai vasut 120—122, szerémi és szlavóniai 118—120. Árpa, bácskai 63—64 kgos 140—145, szerémi 63—64 kgos 140—145. Tengeri, bácskai vasut prompt 127—129, szerémi vasut prompt 128—130. Buzalisz, nullás gg és g 255—265, kettes 235—245, ötös 215—225, hatos 195—205, hetes 165—175, nyolcas 110—115. Korpa, prompt, bácskai 95—97.50, szerémi 92.50—95. Sertészsir, új nagyhordókban 13.75—14.75, új közhordókban 13.75—14.75, új kishordókban 13.75—14.75, kannában bruttó nettóért 12.50—13.50. Füstölt szalonna 14—15, sózott szalonna pofa és hasalja nélkül 13—14. Irányzat: változatlan. Forgalom: 36 vagon.

Rövid sport hírek

Flórián Alice nyerte a perhási tenisversenyen a női egyest, a csehszlovák Menzel pedig a férfi egyest. A két döntő eredményei: Flórián—Kriegsau (Bécs) 6:0, 6:0 és Menzel—Radovanovics Lyubisa (Beograd) 6:4, 6:3, 6:4.

Angel Cleville, a kitűnő amerikai ökölvívó, szeptember 3-án Beogradban versenyez Gyura Jakšić ellen. Cleville, mint a legtöbb amerikai ökölvívó, szintén néger.

A petrovgrádi Radnicski holnap tartja meg ezévi rendes közgyűlését, amelyen új vezetőséget választanak.

Stuttgartban augusztus 30-án nagyszabású uszóverseny lesz. A 100 m. gyorsuszásban Csik olimpiai bajnok, a német Fischer, az amerikai Fick és a holland Hoving Európa-bajnok, tehát a világ négy legjobb fehér uszója indul.

A Bácskogradistek AK B) csapata holnap délután az iparos ifjúság csapatával játszik barátságos mérkőzést a BAK-pályán.

Szigeti és Asbóth, a két kitűnő magyar teniszező, meghívást kapott Amerikába néhány hónapból álló portyára.

Felkérjük a noviszádi Gvozgyár SK játékosait, hogy ma este fél 9 órára jelenjenek meg a Bauer-pályán. — A vezetőség.

NAK-hírek. Holnap reggel 8 órakor a Szloga ellen játszik: Gögös, Herdi, Hajdu, Klier, Lakatos, Papp, Buják, Schmidt, Gombár, Pázmány, Németh II, Balogh II, Pávics és Szifert. — A Livnicsár ellen háromnegyed 10 órakor játszik: Kiss II, Schneider, Boross, Matheisz, Vinai, Fehér, Németh, Tickmayer, Molnár, Karaba, Barta, Csillag. — Borovóra utazik: Sovlyanszki, Szilágyi, Lányi, Haasz, Longaver, Kotrba, Frank, Tihanyi, Maták, Tomcsányi, Kovács, Horváth és Thurzó. Indulás autóbusszal reggel félhat órakor a Fehér Ökör elől. — Az Intéző.

A következő ifjúsági játékosainkat kérjük, hogy holnap reggel háromnegyed kilenc órakor feltétlenül jelenjenek meg az Emlékkotthon előtt a légvédelmi bizottságnál: Kiss András, Bartha, Karaba, Balogh I és II, Csillag, Kolarcszki, Kuruc, Fehér, Tickmayer, Molnár, Németh I, Lukács, Matheisz és a felsoroltakon kívül mindazok, akik szerdán is közreműködtek.

SPORT

A NAK Borovón, a Vojvodina Petrovgrádon

Noviszádon két beográdi cégcsapat játszik

Noviszád két vezető csapata, a Vojvodina és a NAK holnap vidékre rándul barátságos mérkőzésre.

A Vojvodina Petrovgrádra megy, hogy revansot adjon a Boracnak, amelyet legutóbb Noviszádon 16:0-ra győzött le. Ez a nem mindennapi eredmény persze holnap nem fog megisméltódni, azt azonban biztosra vesszük, hogy a noviszádi bajnoksapat amelynek játékosai a városközi mérkőzéseken nagyon jól szerepeltek, Petrovgrádról győzelemmel tér haza.

A Vojvodina a következő legjobb csapatával megy Petrovgrádra:

Platz — Majtányi II, Gyorgyevics — Bozsics, Ognyanov, Sárceev — Szretkov, Risztics, Schossberger, Németh, Welker.

A NAK Borovóra megy s a jelek szerint sokkal nehezebb dolga lesz, mint a Vojvodinának. A BATA SK az ország egyik legjobb csapata, számos szebbnél-szebb győzelemre tekinthet vissza s ezek közt van éppen a NAK felett aratott 2:0 és 5:1 arányú győzelme is. A NAK tehát kétszer egymásután kikapott s hogy mégis meg hívták Borovóra, ez annak a bizony

sága, hogy szép játékkal megnyerte a közönség tetszését s hogy jobban szerepelt, mint azt az eredményből következtetni lehetne. Valószínűleg így lesz most is: a NAK megint jól fog játszani, de megint ki fog kapni.

A kékfehérek Thurzó helyett Longaver közpfedezettel, egyébként azonban a következő állandó együttessel veszik fel a nehéz küzdelmet:

Sovlyanszki — Szilágyi, Lányi — Haasz, Longaver, Kotrba — Frank, Tihanyi, Maták, Tomcsányi, Kovács.

A NAK autóbusszal utazik Borovóra, indulás reggel félhat órakor a Fehér Ökör elől. Az autóbusszal még néhány kísérő számára van hely, viteldij oda-vissza 40 dinár. Jelentkezni ma estig lehet Szuszedzski sportkapitánynál.

A Vojvodina és a NAK távollétében Noviszád futballmüsoráról az újdonsült elsőosztályú Isztra és a másodosztályú Textil gondoskodik. Mindkettő egy-egy jó beográdi cégcsapatot lát vendégül a Karagyorgye-pályán a következő beosztásban: előmérkőzés Textil—beográdi Anasztasz, főmérkőzés Isztra—beográdi Mitics SK.

A petrovgrádi alszövetség déli csoportjának bajnoki sorsolása

Jelentettük már, hogy a petrovgrádi alszövetség a vrsaci és pancsevói II. osztályú csoportokat egyesítette déli csoport néven. Az intéző bizottság legutóbbi ülésén megejtette az egyesített csoportok bajnoki sorsolását, amely a következő:

Augusztus 28: Pancsevón: Jadran—Szlávia; PSK—Viktoria. Vrsacon: Jupiter—Vojvodina. Bela Crkván: BAK—Bánát. Debelyácsán: Spárta—Rapid.

Szeptember 4: Kovacsicán: Szlávia—Vojvodina. Bela Crkván: Viktoria—BAK. Pancsevón: Jadran—Spárta. Bánát—PSK. Kraljevicevón: Rapid—Jupiter.

Szeptember 6: Vrsacon: Vojvodina—Viktoria. Pancsevón: Rapid—Bánát; PSK—Jadran. Bela Crkván: Jupiter—BAK. Debelyácsán: Spárta—Szlávia.

Szeptember 11: Bela Crkván: BAK—Vojvodina; Jupiter—PSK. Kovacsicán: Szlávia—Bánát. Kraljevicevón: Rapid—Jadran. Debelyácsán: Spárta—Viktoria.

Szeptember 18: Pancsevón: PSK—Szlávia, Bánát—Viktoria. Bela Crkván: Jupiter—Jadran; BAK—Spárta. Kraljevicevón: Rapid—Vojvodina.

Szeptember 25: Bela Crkván: Jupiter—Bánát. Kovacsicán: Szlávia—BAK. Debelyácsán: Spárta—PSK.

Október 2: Pancsevón: Jadran—Bánát. Bela Crkván: BAK—PSK. Kovacsicán: Szlávia—Rapid. Debelyácsán: Spárta—Jupiter.

Október 9: Kraljevicevón: Rapid—BAK. Kovacsicán: Szlávia—Jupiter.

Október 16: Pancsevón: PSK—Rapid, Bánát—Spárta.

Október 23: Vrsacon: Vojvodina—PSK; Viktoria—Jupiter.

Október 30: Pancsevón: Jadran—BAK.

November 13: Vrsacon: Viktoria—

Jadran; Vojvodina—Bánát.
November 20: Vrsacon: Vojvodina—Jadran; Viktoria—Szlávia.

November 27: Vrsacon: Viktoria—Rapid; Vojvodina—Spárta.

A két csoport egyesítése miatt megváltoztatták a II. osztály döntőjének rendszerét is. A csoportbajnokság lebonyolítása után a déli csoportból két, a petrovgrádi és kikindai csoportból egy-egy csapat kerül a döntőbe, amelyet kétfordulós pontrendszer szerint bonyolítanak le. A körmérkőzés győztese a másodosztályú bajnok és automatikusan bekerül az első osztályba az utolsó helyezett helyébe.

Halasy Olivér nyerte a magyar folyambajnokságot

Budapestten csütörtökön délután nagyon kedvezőtlen időben rendezték meg az idei magyar folyambajnokságot. A Duna 15 fokos vize alaposan próbára tette a versenyzők kitartását, de a legtöbbben még így is végigszázták a 6 kilométeres távot. A férfi bajnokságot ismét vitéz Halasy Olivér, a vizi póló csapat világhírű közpfedezete nyerte az örökös második Páhok István előtt. Jellemző a nagy küzdelemre, hogy Halasy csak 10 méterrel előzte meg vetélytársát, ami például 100 m. gyorsúszásra átszámítva csak millimétereknek felel meg.

A 35 induló közül célba ért huszonkettő. Eredmények:

Férfibajnok: 1. Halasy UTE 46 perc 48 mp, 2. Páhok MTK 46 perc 51 mp, 3. Hauser ETC 47 perc 35 mp.

Női bajnok: Molnár Magda MUE 52 perc 44 mp, 2. Szabó Ágnes FTC 56 perc 21 mp.

Csapatverseny: 1. UTE, 2. Postás.

MORANA
HALÁL A KOPASZSÁGRA
— CSODÁT MŰVEL!
ROGTON MEGZUN-
TETI A HAJHULLÁST,
MEGZUNTETI A KOR-
PAT, TAPALJIA ÉS E-
ROZITI A GYOKERET, A
HAJKINO A KOPA/Z HELJEN
— KÜLDJÜK UTAN VETTELEL
NAGY ÜVEG DIN. 50
EZRIVEL KAPJA A KOZO-
NO LEVELET. MORANA SPLIT

Nevezések az Európa-bajnokságra

A párisi Európa-bajnokságra minden atlétikával foglalkozó országban lázas készülődés folyik s a nevezésekből ítélve, a verseny minden eddigit felül fog mulni.

Jugoszlávia színeit két atléta: a lyublyanai Gorsek és Pleterske képviseli a francia fővárosban, Anglia, Hollandia és Franciaország minden számban 2—2 versenyzőt indít, köztük Wooderson, Finlay és Osendarp a legismertebbek. Erős csapatot küld Svájc is, míg Dánia mindössze Siefert, Thomsen és Larsen versenyzőket nevezte be.

Magyarország az egyes számokra a következő atlétákat nevezte:

- 100 méter: Gyenes és Sir dr.
- 200 méter: Gyenes és Sir dr.
- 400 méter: Görköi és Vadas.
- 800 méter: Harsányi és Temesvári.
- 1500 méter: Iglói és Szabó Miklós.
- 5000 méter: Csaplár és Simon.
- 10.000 méter: Szilágyi és Kelen.
- Marathoni: Mucsi (Postás SE).
- 400 méteres gát: Kovács József.
- Távulgrás: Vermes és Gyurica.
- Magasugrás: Cserna.
- Rudugrás: Zsuffka.
- Gerelyvetés: Várszegi.
- Diszkoszvetés: Kuliczli.
- 4x400 méter: (Szepes Béla szövetségi kapitány a helyszínen jelenti majd be a résztvevőket.)

KUGLI HIREK

A noviszádi Heraklesz alább felsorolt játékosait kérem, hogy ma este 9 órára jelenjenek meg a Bauer-pályán a Zseleznicárok elleni barátságos mérkőzésre: Sárceev, Leichtner, Gyurasevics, Varga, Szirák, Michlicz, Kakucska, Resnyák, Somogyi, Sáfrány és Gaiambos. — A kapitány.

Hubermann magyar zenepartneré elmondja,

hogyan gyakorol a sérültkezű hegedűművész

Budapestről jelentik: Montecatini-ből hazaérkezett Budapestre Schwalb Miklós zongoraművész, aki az újból hegedülő Hubermann kísérete első gyakorlatain. A szerencsésen meggyógyult nagy hegedűművész fel is ajánlotta Schwalb Miklósnak, legyen állandó kísérelője és utazzon el vele legközelebbi világtörli turnéjára. Beszélgettünk a zongoraművész-szel, aki a következő érdekességet mondotta el a lábadozó Hubermannról és »tréningjéről.«

— A mester tulajdonképpen most sem hiszi, hogy ismét úgy hegedül, mint régen. A sérülések nyoma ugyanis még erősen megfáradt, mégpedig a balkezén. Játék közben sokszor megállott és kétkedően nézett rám, megkérdezte,

nem csinált-e gikszt.

A Kreutzer-sonátát próbáltuk néhányszor. Az elején mindig bocsánatot kért és azt mondotta, hogy valószínűleg hamis hangot fogott. Ez képzelődés volt, mert Hubermann, mióta ismét a kezébe vette a vonót, talán még több érzéssel és bravurosbab technikával játszik, mint azelőtt. Természetes, hogy

a szörnyű repülőgépkatasztrófa hatása még mindig jelentkezik.

Igy például egy nehezebb koncertszám után Hubermann megnézte a pulzusát és azt mondta, hogy rettenetesen gyorsan ver. Megállapítottuk, hogy ez a valóságban nem így volt. Az én pulzusom pontosan úgy rohant, a negyven percig tartó munka után, mint az övé.

— Orvos már nem kezeli Hubermann, csupán titkárnője masszírozza naponként mind a két sérült kezét. Általában csodának tartják, hogy a művész ismét tud hegedülni. A repülőgépkatasztrófáról sokszor beszéltünk. Ő mindig ezt hangoztatja:

»Nem tudok szebb halált elképzelni.«

Abban a pillanatban, amidőn a gép zuhanni kezdett, valamennyi utas elvesztette eszméletét. Én is csak órák múlva tértem magamhoz.

— Hubermann titkárnője volt az egyetlen, aki jelentéktelen sérülésekkel uszta meg a katasztrófát, amely több halálos áldozatot is követelt.

Megkérdeztük Schwalb Miklóst, hogy mikor kezd el Hubermann a világtörli utat?

— Nagyon megtisztelő számomra Hubermann ajánlata, egyelőre semmi biztosat nem tudok mondani, mert a szólókoncertjeim teljesen lefoglalnak. Én magam egyébként már

kétszer bejártam a világot,

egyszer mint zongorista és egyszer mint Erika Morini kísérelője. Most a rádióval van állandó jel-

legű szerződés, miután párizsi, angliai és hollandiai koncertjeimet befejeztem. A párizsi Salle Chopin-ben magyar szerzőket is interpretáltam, Liszt műveit és a Franciaországban élő Harsányi Tibor egyik alkotását és ezek különösen tetszettek a közönségnek.

Elmondotta még Schwalb Miklós, hogy Bruno Walter is Hubermannal tartózkodik és a két nagy muzsikus barátsága még jobban összeforrott a hegedűművész szerencsés kimeneteli repülőbalesete óta. (j. j.)

NOVISZADI TERMÉNYTÖZSDE

Buza, 79—80 kgos 2°/_o-os szerémi 147—149, szlavóniai 150—152. Arpa, bácskai 64—65 kgos 142.50—147.50, szerémi 64—65 kgos 142.50—147.50. Zab, bácskai, szerémi és szlavóniai 125—127.50.

Tengeri, bácskai 127—129, bánáti 125—127, bánáti vrsaci paritásban 127—129, indiai paritásban 127—129. Buzalisz, bácskai és bánáti állomásról nullás gg és g 255—265, kettős 235—245, ötös 215—225, hatos 195—205, hetes 165—175, hét és feles 125—130, nyolcas 110—115. Szerémi és szlavóniai állomásról nullás gg és g 250—260, kettős 230—240, ötös 210—220, hatos 190—200, hetes 160—170, hét és feles 125—130, nyolcas 110—115. Buzakorpa, jutazsákokban bácskai 95—97.50, szerémi 92.50—95, bánáti 92.50—95. — Sertézsír 25 kilós kannákban 1325—1350. Irányzat: változatlan. Forgalom: közepes.

Előjegyzéseket régi és új tankönyvekre

már most elfogadok

VIG könyvkereskedés

Szobotica — Telefon 57

Egész éven át

állandóan készíthet szőlőből

MUSTOT

valamint más gyümölcsnedvet

minden készültk nélkül

szak tudás nélkül

idővesztés nélkül a

NIPAKOMBIN A. II. segítségével

A mai tudomány elsőrendű találmánya! — Egyszerű — Ocsól — Higienikus! A földművelésügyi minisztérium által engedélyezett! Felvilágosításokat és árajánlatot ingyen küld!

RADIOSAN, Zagreb, Dukljaninova ulica 1.

Új cukrászda!

Új cukrászda!

Augusztus hó 27-én nyílik meg **Noviszád; Kralja Petra II. 74 szám alatt a**

„KOSOVO“

orientalna poslastičarnica, burekdžinica i sladoledžinica.

Mindig friss árú a legjobb minőségben, figyelmes és gyors kiszolgálás, olcsó árak.

Jöjjön ön is! Legyen vendégünk!

APRÓHIRDETÉSEK

ugy hétköznap, mint vasárnap egy szó 1.— dinár, NAGY BETŰS 2.— dinár. A legkisebb apróhirdetés ára 12.— dinár. Hirdetéseket a másnapi lapra délután 3 óráig, szombton déli 12 óráig veszünk fel. A hirdetési adó a hirdetőfelet terheli

HAZASSÁG

Házasság céljából megismerkednék 30 éves nővel, ki 10 éves leányomnak anyja lenne. Szakmám géplakatos. — Ajánlatokat: »Komoly« jellegre a kiadóhivatalba kérek. 5253

40—42 éves biztos állású uriember ismeretséget keresi 32 éves hivatalnoknő házasság céljából. Csak teljes című levelekre válaszolok. Leveleket »HAZASSÁG« jelleggel a kiadóhivatal továbbít. 5274

ÁLLAST KERES

Nagyobb vállalatnál elhelyezkedne kereskedelmi utazói gyakorlattal, perfekt könyvelő, szerb, magyar, német levelező. Megkereséseket a kiadóhivatal »Komoly« jellegre továbbít. 5233

Jömegjelenésű házaspár alkalmazást keres, az asszony háztartásban, az ember, aki némileg ismeri az orvosi műszereket és a kötéseket, orvos mellé, vagy kisebb klinikára ajánlkozik. Beszél szerbül és magyarul. Megkereséseket »Szerény« jelleggel kérek Arse Teodorovicca ucca 17. szám alá. 5274

ELADÓ

HORDÓ, dongafa kapható Szentán Gráf Árminnál. 5134

Eladó ocsón egy családi ház. Pavla Bakitya 14., Noviszád. 5267

Több kijátszott öreg hegedű ocsó áron eladó. Grobljanszka 9., Noviszád. 5260

KERESLET

Jobb fiut tanoncnak azonnali belépésre felvesz Vanyur rőfösüzlet, Noviszád, Kralja Petra II. 39. 4266

Városi Mozi - Szobotica

Csütörtöktől—vasárnapig:

Amerika legszebb férfija

ROBERT TAYLOR

és Hollywood legnagyobb drámai színésznője

IRENE DUNN a

Földöntuli szerelem

című filmben

Az önfeláldozó szerelem megrá- zán szép himnusza

A pártmúsbában: Képek a Davis Cup berlini döntőjéről: Puncsec győzeime, Palada harca és a jugoszláv páros drámai kú- delme.

Biciklivel rendelkező 18 éven felüli kifutófiut felvesz Mobiltehnika, Noviszád, Bulevard 19. 5252

Három felsőiskolai tanuló keres lakást teljes ellátással szeptember 1-re. Szalma József, Sztára Moravica. 5251

Vennék használt »Singer« gyártmányu kabinet varrógépet. Grujić Nenad, Noviszád, Kralja Petra II. 37. 5270

LEGUJABB 384

AZORDIN ruhatisztítást

vegez, valamint kelmeifestést és vasalást vállal, Magyar Béla, Krupcevicseva 2, Szobotica

DR. FILIPON CREME

a legjobb és legkedveltebb nappali krém. Ara helyben 12.—, vidéken 14.— dinár. Apoteka Kuchler, Vrsac. 2474

Szülők! Gyermekek, akik valamelyik állami iskolában megbuktak, gondos oktatással évente két osztályt véggezhetnek. Forduljanak felvilágosításért a »Josephinum« középiskolai tanárok nevelő intézetéhez Zagreb, Illica 31/II. 4729

SZÜLESZNÖK kérjék az ingyenes könyvecskét: »Dezinfekcija u prakti babice«, melyet teljesen díjtalanul küld Dr. Stevanović i Pyk, Beograd, Pošt. Fah 489. 5000

Az arcbőrt nem preparálni, hanem rendszeresen ápolni kell. Daruvári krém a legjobb arcápoló. Háromsarkos nagy doboz 15 din., feles doboz 7.50 dinár. Kapható szaküzletekben.

Friss film

Jó kidolgozás

Szép nagyítás

VIG könyvkereskedés

fotó-osztályán

SZUBOTICA — Tel. 57

Reggeli Újság

Uredništvo i administracija
Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Noviszád, Kr. Petra II. (Futoski put) 50
Telefon: 21—37, éjjel 20—58
Felelős kiadó: **André Dezső**
A kiadóhivatal telefonszámja: **Blazsek Ferenc**
Pretpiata — Előfizetés:
Egy hóra 28.— dinár
(kihordó útján 30 din.)
Három hóra 80.— dinár
(kihordó útján 86 din.)
Félévre 160.— dinár
(kihordó útján 172 din.)
Izlazi svakodnevno - Megjelenik naponfa
Pošt. čekovni račun — Postacsekkszámfa:
Zagreb, 46.692